

744

מבקר המדינה

דו"ח על הביקורת
במועצה הנמקומית
קרית שמונה

ירושלים, תשליב - 1971

משרד מבקר המדינה
אגף ג' לביקורת הרשויות המקומיות

דו"ח 4 על הביקורת
במועצה המקומית
קרית שמונה

ירושלים, תשרי תשלי"ב - אוקטובר 1971

דין וחשבון זה מסכם את הביקורת שערך משרד מבקר המדינה

על פעולותיה של המועצה המקומית קרית שמונה בשנים 1965/66 עד סוף 1969/70. הביקורת הושלמה במאי 1971. עד לסיום הביקורת לא הכינה המועצה דו"ח כספי לשנת 1969/70 (ראה להלן, קטע 135); נתונים כספיים מובאים לגבי שנת 1968/69 ובחלקם נתונים כספיים ארעיים לגבי שנת 1969/70. המימצאים שהועלו במהלך הביקורת נמסרו לראש המועצה, לטיפול. דין וחשבון זה כולל את מימצאי הביקורת העיקריים. הדין וחשבון הקודם על הביקורת במועצה הוצא באוגוסט 1966.

נתונים כלליים

אוכלוסיית המועצה ותחומה

2 בדצמבר 1970 מנתה אוכלוסיית קרית שמונה, לפי נתוני הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה, 15,100 נפש - מיספר השווה למיספר אוכלוסי המקום בדצמבר 1966, לפי אותו מקור. לפי נתוני המועצה הועסקו 47% מהמפרנסים במיפעלי תעשייה ובבתי מלאכה, 20% בעבודות בנייה, 15% בשירותים, 7% בעבודות חקלאיות במישקי הסביבה, 6% בעבודות יזומות, ו-5% בעבודות שונות. תחום המועצה משתרע על 10,000 דונם, רובו אדמת בניין.

המועצה וועדותיה

3 המועצה מונה 11 חברים. בתקופה הנסקרת התחלפו ביניהם, מיספר פעמים, שניים מבין חברי המועצה בתפקיד של ראש המועצה: ראש המועצה מר א' נזרי, שנבחר בעיקבות הבחירות לרשויות המקומיות בנובמבר 1965, הועבר מכהונתו בנובמבר 1968 בעיקבות שינויים בהיערכות הסעתית במועצה. ראש המועצה שנבחר במקומו, מר ד' מורה, נבחר מחדש לאחר הבחירות לרשויות המקומיות שנתקיימו באוקטובר 1969, ובאמצע מאי 1970, שוב עקב שינויים בהיערכות הסיעתית במועצה, הועבר מכהונתו, ומר א' נזרי נבחר כראש המועצה. לאחר הסכם בין הסיעות במועצה על רוטציה בתפקיד של ראש המועצה, חזר מר ד' מורה לכהן בסוף מאי 1970 וכיהן עד תחילת נובמבר 1970. בתחילת נובמבר 1970 הועבר מר ד' מורה מכהונתו ומר א' נזרי שוב נבחר לתפקיד ראש המועצה. ביום 20.7.71 הועבר מר א' נזרי מכהונתו ובמקומו נבחר מר א' אלונזי לתפקיד ראש המועצה.

4 - צו המועצות המקומיות (א) קובע, כי חבר מועצה שנעדר משיבות המועצה שלושה חודשים רצופים, או שנעדר משלוש ישיבות רצופות - אם היו בשלושה חודשים פחות משלוש ישיבות - יחדל מלהיות חבר המועצה, מלבד אם נעדר בגלל מחלה או בגלל שירות בצה"ל או ברשות המועצה, בתנאי שראש המועצה שלח לו את ההודעות המפורטות בצו. אחד מחברי המועצה נעדר, שלא בנסיבות האמורות לעיל, מתשע ישיבות רצופות שהתקיימו בתקופה מרס 1968 עד נובמבר 1968, והמשיך לכהן כחבר המועצה, מבלי שראש המועצה שלח לו את ההודעות הדרושות.

5 - במאי 1966 החליטה המועצה על עריכת הפגנה ליד בניין הכנסת בירושלים, במטרה להפנות בדרך זו את תשומת ליבם של הגורמים הממלכתיים ושל הציבור למצב הדיור והתעסוקה בקרית שמונה. ההוצאות בגין ההפגנה, שנערכה באותו חודש, הגיעו ל-7,751 ל"י - מזה 6,000 ל"י להסעת המשתתפים. המועצה פנתה בספטמבר 1966 למשרד הפנים וביקשה אישור תקציבי להוצאה, אולם משרד הפנים סירב לאשרה ודרש מן המועצה שהתשלומים לא ייעשו מקופתה. המועצה לא פעלה על-פי הדרישה האמורה, וכיסתה את ההוצאה מקופתה.

6 - הבדיקה העלתה ליקויים בהפעלת ועדות המועצה: ועדת ההנהלה של המועצה, שהיא ועדת חובה קבועה על-פי החוק, לא נתכנסה ולא פעלה כשנתיים, מספטמבר 1967 עד אוקטובר 1969. תקנות אירגון לשכות הסעד (תפקידי המנהל וועדת הסעד), תשכ"ד - 1963 קובעות, כי רשות מקומית תקים ועדת סעד אשר תייעץ לה בענייני שירותי הסעד, ועדת הסעד שהוקמה בינואר 1966 לא פעלה. לאחר הבחירות לרשויות המקומיות, שנתקיימו באוקטובר 1969, לא הקימה המועצה ועדת סעד חדשה. ועדת שומה להיטל סעד ונופש, שהיא ועדת חובה על-פי החוק לגבי רשות מקומית המטילה את ההיטל, שהוקמה מדי פעם בפעם, לא פעלה. ועדת קניות, שגם היא ועדת חובה,

קרית שמונה

שמונתה בינואר 1966, לא פעלה. לאחר הבחירות לרשויות המקומיות באוקטובר 1969 לא מונתה ועדת קניות חדשה. ועדת הביקורת, שאף היא ועדת חובה, שנבחרה בינואר 1966, בדצמבר 1969 ובמאי 1970, לא היתה פעילה. ועדות שאין החוק מחייב את הקמתן, כגון ועדת חינוך וועדת בריאות, שנבחרו מדי פעם בפעם, לא פעלו. הביקורת העירה למועצה כי מן הראוי היה שהמועצה תעשה להפעלתן ולעידוד פעילותן של הוועדות.

שירותים

בתקופה הנסקרת נתנה המועצה לתושביה את השירותים המקובלים וההוצאה הכוללת בתקציב הרגיל בשנת 1968/69, כפי שנרשמה בפינקסי המועצה, הסתכמה ב-4,416,000 ל"י, מהן 626,000 ל"י שהופרשו לקרנות (ראה להלן). את המקום הראשון מבחינת היקף ההוצאה (44% להוציא קרנות) תפסו שירותי החינוך, שהסתכמו ב-1,672,000 ל"י. את המקום השני מהבחינה האמורה תפסו שירותי הסעד, עליהם הוציאה המועצה 793,000 ל"י. על שירותים מקומיים הוציאה המועצה באותה שנה 702,000 ל"י - 18.5% מן ההוצאה. לביצוע תפקידיה העסיקה המועצה, במרס 1971, 343 עובדים, מהם 308 בשירותים ובאחזקת נכסים, ו-35 במינהל כללי. (ראה להלן, פרק "מינהל").

חינוך

בשנת הלימודים תשל"א קיימה המועצה 22 גני-ילדים, 10 בתי-ספר יסודיים ושני בתי-ספר על-יסודיים, כמפורט להלן:

גני-ילדים

סוג הגן	מיספר הגנים	מיספר הילדים	
		בגיל לימוד חובה	שלא בגיל לימוד חובה
(1)	(2)	(3)	(4)
ממלכתי	15	250	266
ממלכתי-דתי	7	144	104
סה"כ	22	394	370

קרית שמונה

רשת החינוך העצמאי מקיימת במקום גן-ילדים שביקרו בו בתשל"א 36 ילדים, מהם 18 בגיל לימוד חובה. עוד קיימים בקרית שמונה שמונה גנונים, פעוטון ושני מעונות לתיקוקות, של אירגוני נשים, בהם ביקרו בשנת תשל"א 410 ילדים.

10.

בתי-ספר יסודיים

סוג בית-הספר	מיספר בתי-הספר	מספר הכיתות	מיספר התלמידים
(1)	(2)	(3)	(4)
ממלכתי	5	80	2,212
ממלכתי-דתי	3	32	834
ממלכתי - לחינוך מיוחד	1	14	162
רשת החינוך העצמאי	1	8	139
סה"כ	10	134	3,347

11

בתי-הספר בקרית שמונה הם, לפי קביעת משרד החינוך והתרבות, טעוני טיפוח, מוחזקים על-ידינו, ובשלושה מהם הונהג יום לימודים ארוך. במיסגרת השירותים הנוספים נותנת המועצה לתלמידים פיקוח רפואי, ביטוח מפני נזקי תאונות וחינוך משלים.

12

בתי-ספר על-יסודיים

סוג בית-הספר	מיספר בתי-הספר	מיספר הכיתות	מיספר התלמידים
(1)	(2)	(3)	(4)
מקיף	1	14	389
מקיף דתי	1	7	98
סה"כ	2	21	487

13

קרית שמונה

14 משרד העבודה, משרד החינוך והתרבות והסוכנות היהודית מחזיקים, לשם לימוד מקצוע ולהשלמת השכלה כללית, במשותף עם המועצה, מרכז לבני נוער בגילים עד 17, בו למדו בשנת תשל"א 99 תלמידים. רשת "עמל" מקיימת במקום בית-ספר לחניכות, בו למדו בשנת תשל"א 12 תלמידים. באותה שנה למדו 114 תלמידים מבני המקום בבתי-ספר על-יסודיים מחוץ לתחום המועצה.

שירותי הזנה

15 המועצה מקיימת חמישה מיטבחי הזנה, מהם שלושה מיטבחים לימודיים, שסיפקו בשנת תשל"א כ-3,650 ארוחות יומיות לתלמידי בתי-הספר ולילדי הגנים. בעד שירות ההזנה גבתה המועצה תשלומים מדורגים, בהתאם להכנסת ההורים ולמיספר הילדים בבית, מ-1 ל"י עד 10 ל"י לילד לחודש. בפגרת הקייץ מקיימת המועצה קייטנות לתלמידי בתי-הספר ולילדי הגנים. בפגרת הקייץ תשל"ל השתתפו בקייטנות 1,840 ילדים.

16 בחודשים מרס עד יולי 1970 הפעילה המועצה יום לימודים ארוך בשני גני-ילדים. הילדים בגנים אלה קיבלו ארוחת צהריים וארוחת ארבע ונעשו סידורים כדי שיוכלו לישון במקום בשעות הצהריים.

17 - מליאת המועצה לא החליטה על ההסדרים להנהגת יום לימודים ארוך ולא קבעה את שיעור ההשתתפות של ההורים. מן ההורים נגבו סכומים בין 2 ל"י ל-10 ל"י לחודש, מבלי שנמצא תיעוד כיצד נקבעו שיעורי התשלום. כנגד דמי ההשתתפות, שנגבו על-ידי הגננות והועברו באמצעות מחלקת החינוך לקופת המועצה, לא ניתנו להורים קבלות. הביקורת העירה למועצה כי בהעדר קבלות ורישום מדויק של המשלמים והסכומים ששולמו בכל חודש, לא ניתן לדעת מהם הסכומים שצריכים היו להיכנס לקופת המועצה ואם סכומים אלה אומנם הוכנסו.

אילן ק/הנ"כ
אילן ק/א"ב
אילן ק/א"ב
אילן ק/א"ב
אילן ק/א"ב

אחזקת מוסדות חינוך

18 לפי ההסדרים עם משרד החינוך והתרבות, על המועצה לבצע ולממן את אחזקתם של מוסדות החינוך, ואילו המשרד מחזיר למועצה, מדי שנה בשנה, חלק ניכר מן ההוצאה.

19 בנובמבר 1970 ביקרו עובדי משרד מבקר המדינה ב-13 גני-ילדים, בחמישה בתי-ספר יסודיים ובשני בתי-הספר העל-יסודיים, במטרה לעמוד על מצב אחזקתם של המיבנים ושל הציוד. להלן מימצאים שהועלו:

20 - בפגרת הלימודים תש"ל לא נערך בדק בית בגני-הילדים, והגנים נפתחו לקראת שנת הלימודים תשל"א כשמצב אחזקתם לקוי. נמצא כי בכל הגנים היו הגדרות פרוצות, במרביתם היו שמשות שבורות, הרשתות בחלונות היו קרועות, ברזים בחדרי השירותים היו דולפים, ציוד המישחקים בחצרות לא היה תקין, וגגונים בחצרות, שהם לעיתים המקום המוצל היחיד בחצר, היו שבורים. בכל ארגזי המישחקים לא היה חול ובגלל עומקם (כ-60 ס"מ) היוו סכנה לבטיחות הילדים.

21 - בבתי-הספר היסודיים שנבדקו, הועלו ליקויים רבים באחזקה השוטפת של המיבנים: שני בתי-הספר לא היו מגודרים ובשלושת האחרים היתה הגדר פרוצה ושערי הכניסה שבורים. בבית-ספר אחד לא היה מיתקן למי שתייה בחצר. בבית-ספר אחר היו הברזים במיתקן השתייה שבורים והמים קלחו ללא הפסק. בחדרי השירותים של אותו בית-ספר לא ניתן היה ליטול ידיים, כיוון שהברזים היו מקולקלים. בשני בתי-ספר נמצאו מיכלי אשפה שבורים וללא מיכסים. בבית-ספר אחד מוצף המיקלט בעונת הגשמים ואינו ניתן לשימוש. במיקלט שבבית-ספר אחר נמצאו מכשולים כגון קרשים וחלקי ריהוט בפתח היציאה לשעת חירום.

22 - בעת הבדיקה בשני בתי-הספר העל-יסודיים נמצא, כי מצב התחזוקה בבית-הספר העל-יסודי הדתי היה לקוי: המיבנה לא היה מגודר; דשת המים לצורכי גינון היתה מקולקלת; בחלק מחדרי השירותים לא ניתן היה להשתמש כלל מחוסר מים במיתקנים, ובחלק אחר היו הכיורים לנטילת ידיים שבורים והברזים - ללא מים. עוד נמצא כי בחדר המלאכה לחרטות היו רצועות התמסורת של שמונה מחרטות גלויות ובלתי מוגנות - דבר המהווה סכנה לתלמידים ולנמצאים בקרבתן.

הי"א/ק"א/ה

23 עקב בדק בית לקוי במוסדות החינוך וחוסר אחזקה שוטפת מצד המועצה, ניגש משרד החינוך והתרבות בתחילת שנת הלימודים תשל"א לביצוע עבודה יסודית של בדק בית באמצעות מע"ץ, על-פי יוזמתו ובמימונו הישיר. למטרה זו הקציב משרד החינוך והתרבות 375,000 ל"י.

24 - בתקופה אוגוסט עד נובמבר 1968 שילמה המועצה לקבלן סך כולל של 4,370 ל"י בעד התקנת מיתקני ספורט בבתי-ספר. העבודות נמסרו ללא מיכרז זוטא כדרוש. ביולי 1969 ובספטמבר 1969 מסרה המועצה לקבלן אחר עבודות סלילה באחד מבתי-הספר, בסכומים 10,289 ל"י ו-3,280 ל"י, כסידרם. גם עבודות אלה נמסרו ללא מיכרז.

ה"א/כ"א/ה
ה"א/כ"א/ה

מינהל ומשק במוסדות חינוך

25 משרד החינוך והתרבות משלם את משכורתם של המורים בבתי-הספר היסודיים וכן מכסה את הוצאת המועצה על משכורתם של השרתים. עוד מספק משרד החינוך והתרבות לבתי-הספר מכשירי כתיבה וציוד לימודי וכן מעמיד לרשותם הקצבות לקניית ספרים ומכשירי כתיבה אצל ספקים שאושרו על-ידיו, ומשלם ישירות את חשבונות הספקים. נוסף לכך מקציב המשרד סכומים למועצה, המוסיפה כספים ממקורותיה שלה ומעמידה תקציבים משולבים אלה לרשות בתי-הספר לצורך פעולותיהם.

קרית שמונה

בפינקס אחר - קבלות מיולי 1967 וגם מספטמבר 1970. בבית-הספר לא נערכו התאמות עם חשבון הבנק.

31

המועצה התירה לקיים מסיבות לרגל חתונה או אירועים משפחתיים אחרים במיבני בתי-הספר. הביקורת הצביעה על כך שמיבני בתי-הספר אינם מיועדים לאירועים מסוג זה, העלולים לגרום נזק לציוד שבהם.

אילן/אילן

הלוואות ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה

32

עד שנת 1966/67 נתנה המועצה מילגות בצורת מענקים, מתוך קרן שהקימה למטרה זו, לבני המקום שהמשיכו בלימודיהם במוסדות להשכלה גבוהה. החל בשנת 1967/68 ניתנו המילגות בצורת הלוואות חד-פעמיות, בדרך כלל בגובה של 400 ל"י או 800 ל"י כל אחת, בריבית של 6%. להבטחת החזרת ההלוואה קיבלה המועצה שטרות לביטחון בגובה סכום ההלוואה. לפי תנאי ההסכם שנחתם עם כל אחד מהנהנים, היה הנהנה חייב להתחיל בפרעון ההלוואה לא יאוחר מתום שלושה חודשים לאחר תום תקופת לימודיו. במקרים כגון הפסקת הלימודים או העתקת מקום המגורים מחוץ לקרית שמונה, חייב היה הנהנה להחזיר את ההלוואה לאלתר. אחד הסעיפים בהסכם קובע שהמועצה רשאית לבטל התחייבות להחזרת ההלוואה או חלק ממנה.

33

בגיזברות המועצה מתנהלת כרטסת חשבונות אישיים למקבלי ההלוואות. בשנים 1967/68 עד 1969/70 נזקפו בכרטיסים 72 הלוואות בסכום כולל של 46,700 ל"י, ואילו במחלקת הגבייה נמצאו שטרות בסכום של 34,800 ל"י בלבד. בידי המועצה לא היו נתונים בדבר המשך לימודיהם של מקבלי ההלוואות, דבר הדרוש כדי לפעול בהתאם לחוזה במיקרה של הפסקת לימודים או העתקת מקום המגורים מקרית שמונה.

אילן/אילן

בשנת 1968/69 הוציאה המועצה לשירותי חינוך 1,672,338 ל"י. להלן פירוט הוצאות המועצה בשנת 1968/69 על שירותי החינוך לסוגיהם ושיעורי השתתפותם של ההורים והממשלה (בלירות ובאחוזים):

כספי המועצה		ה ש ת פ ו ת				כלל ההוצאה		סוג השירות
האחוז מכלל ההוצאה על השירות	הסכום	ה מ מ ש ל ה		ה ה ו ר י ם		האחוז מכלל ההוצאה לחינוך	הסכום	
		האחוז מכלל ההוצאה על השירות	הסכום	האחוז מכלל ההוצאה על השירות	הסכום			
(9)	(8)	(7)	(6)	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
%		%		%		%		
23.2	38,617	72.0	119,909	4.8	8,124	9.9	166,650	גני-ילדים
32.8	115,295	67.0	234,985	0.2	660	21.0	350,940	חינוך יסודי
67.6	7,309	32.4	3,518	-	-	0.6	10,827	שירותים נוספים
19.4	68,941	54.5	194,297	26.1	92,805	21.3	356,043	הזנת-הילד
25.1	14,945	61.7	36,555	13.2	7,837	3.6	59,337	קייטנות
21.3	148,410	77.9	544,127	0.8	5,656	41.8	698,193	חינוך על-יסודי
100.0	30,348	-	-	-	-	1.8	30,348	מינהל
25.3	423,865	67.8	1,133,391	6.9	115,082	100.0	1,672,338	סה"כ

תרבות

35 המועצה מחזיקה שני בתי תלמיד, בהם ניתנים שיעורי עזר, נלמדים מקצועות מלאכה, ומקוימים חוגים ופעולות ספורט. עוד מקיימת המועצה פעולות ספורט מודרכות באולם התעמלות ובשישה מיגרשי ספורט בשכונות. במקום גם בריכת שחייה ואיצטדיון, בבעלותה של המועצה ובאחזקתה. במשותף עם משרד החינוך והתרבות וכן עם מועצת הפועלים שבמקום מארגנת המועצה הצגות ומופעי תרבות. עוד מקיימת המועצה שיעורים להנחלת הלשון ולהשכלת-יסוד למבוגרים, במשותף עם משרד החינוך והתרבות, ומקציבה כספים למועדונים של תנועות הנוער, לאירגוני ספורט ולמועדון הטכני המשותף למועצה ולגורמים אחרים.

36 בשנת 1970/71 השלימה המועצה הקמת מרכז קהילתי, המופעל על-ידי החברה למרכזי תרבות וספורט (לנוער ולמבוגרים) בע"מ. החברה נוסדה ב-5 בספטמבר 1969 בהון מניות רשום של 20,000 ל"י. הון המניות מחלק כדלקמן: מדינת ישראל - 199 מניות רגילות ו"בצלאל" בית-ספר לאומנות - מניה רגילה אחת. במרכז פועלים חוגים, ניתנות הרצאות ומתקיימות פעולות חברתיות. החל באוקטובר 1970 משוכנת במרכז הקהילתי הספרייה המקומית, המונה כ-15,000 ספרים וכתבי-עת.

37 בשנת 1970/71 לא הפעילה המועצה מועדוני נוער שכונתיים. מועדון אחד שהופעל בשנת קודמת נסגר לאחר שעקב המצב הבטחוני שיכנה המועצה במיבנה ששימש אותו - גן-ילדים, ששכן קודם במיבנה אחר. מאותה סיבה גם לא הופעל מועדון נסער שבנייתו הושלמה לאחרונה, לאחר שבמיבנה שוכן אחד ממוסדות החינוך. מועדון נוער שפעל בין כותלי אחד מבתי-הספר בשעות אחר-הצהריים נסגר, בגלל קיצוצים בתקציב.

38 בשנת תשכ"ה הוקמה, ביוזמת ועד ההורים המרכזי בקרית שמונה, ועדה ציבורית שדאגה לקיים בתחום המועצה תזמורת נוער ושיעורי נגינה לילדים. המועצה הקציבה מדי שנה בשנה 3,000 ל"י עד 5,000 ל"י לוועדה. עוד העמידה המועצה לרשותה כלי נגינה שרכשה (בהוצאה של כ-15,000 ל"י) וכלי נגינה שקיבלה במתנה. בקיץ 1970 הופסקה הפעולה וכלי נגינה אוחסנו במיבנה של המועצה.

39 - השוואה של מצאי כלי הנגינה עם מיסמכי רכישות ומיכתבי תורמים, העלתה חוסר של שני אקורדיונים ו-12 מנדולינות. לפי הסברי מחלקת החינוך הושאלו הכלים לילדים, אולם במועצה לא היה רישום כדי לדעת למי הושאלו. בתחילת שנת 1971, כאשר התארגנה ועדה ציבורית חדשה, פנתה המועצה למרכז הקודם של התזמורת בדרישה להמציא לה רשימה של הילדים, להם הושאלו כלי הנגינה, אולם עד מאי 1971 לא נענתה, וכלי הנגינה לא הוחזרו למועצה.

40 - ביולי 1967 מסרה המועצה לקבלן שזכה במיכרז עבודת בנייה של קטע מחומת איצטדיון הכדורגל וחתמה עימו חוזה בהיקף של 5,400 ל"י. הקבלן לא סיים את העבודה, והמועצה שילמה לו בפברואר 1968 סך 1,800 ל"י על חשבון החלק שביצע. מבלי לפרסם מיכרז חדש מסרה המועצה את המשך העבודה, במשותף, לשני קבלנים אחרים, וחתמה עימם במרס 1968 זיכרון דברים, לפיו יקבלו את העבודה באותם תנאים כשל הקבלן הראשון. בעד עבודתם שילמה להם המועצה סך 9,000 ל"י. ההוצאה לעבודה זו, כולל התשלום הראשון, הסתכמה איפוא ב-10,800 ל"י - פי שניים מסכום החוזה. במועצה לא נמצא תיעוד על סיבת ההוצאה המוגדלת.

41 הוצאת המועצה לתרבות בשנת 1968/69 הסתכמה ב-153,882 ל"י, מזה 16,301 ל"י לפרעון מילוות.

שירותי דת

- 42 שירותי דת ניתנים על-ידי המועצה הדתית שבמקום והמועצה המקומית נושאת, בהתאם לחוק, בשני שלישים מעודף ההוצאה על ההכנסה של המועצה הדתית. בתחום המועצה 32 בתי כנסת, שני מיקוואות, וכן בית עלמין. הוצאת המועצה לשירותי דת הסתכמה בשנת 1968/69 ב-121,862 ל"י.

ס ע ד

- 43 בלישכת הסעד של המועצה הועסקו במרס 1971 13 עובדים: שמונה עובדים סוציאליים, כולל מנהלת המחלקה, שני עובדים קהילתיים ושלושה עובדי מינהל, מהם אחד במישרה חלקית. רק ארבעה מבין עובדי הלישכה היו עובדים כשירים לעבודה סוציאלית. בלישכת הסעד היתה קיימת תחלופה רבה של עובדים: בתקופה אפריל 1965 עד דצמבר 1970 פרשו מן העבודה בלישכה 19 עובדים, מהם שלושה מנהלי לישכה, 14 עובדים סוציאליים ושני עובדים מינהליים. 12 מבין העובדים שפרשו שירתו פחות משנתיים.

- 44 בשנת 1969/70 הגישה המועצה סעד כלכלי קבוע ל-293 משפחות וסעד בלתי קבוע ל-45 משפחות, ועזרה ביתית ועזרה חומרית אחרת ל-13 משפחות, והשתתפה בתשלום שכר דירה של 1,159 משפחות. 132 ילדים הוחזקו במוסדות ובמשפחות אומנות. המועצה שילמה דמי ביטוח לאומי בעד 58 נזקקים, ודמי ביטוח רפואי בעד 569 משפחות. עוד נתנה המועצה טיפול, ללא עזרה חומרית, ל-252 נזקקים.

- 45 הוצאת המועצה לשירותי סעד בשנת 1968/69 הסתכמה ב-792,988 ל"י

בריאות

46

שירותי הבריאות ניתנים לתושבי קרית שמונה במרכז הבריאות של משרד הבריאות במקום, המחזיק גם שבע תחנות לטיפול כאם ובילד, וכן על-ידי קופות החולים. המועצה משתתפת באחזקת המירפאות ובאחזקת תחנת מגן-דוד אדום במקום. עוד כוללים שירותי הבריאות של המועצה ביטוח רפואי לנזקקי סעד וריפוי שיניים לתלמידי בתי-הספר. הוצאת המועצה לשירותי בריאות הסתכמה בשנת 1968/69 ב-102,472 ל"י.

תברואה

47

שירותי התברואה שהמועצה מספקת לתושביה הם: ניקוי רחובות, פינוי אשפה וסילוקה, רישוי עסקים, פיקוח תברואי, פעולה אנטי-מלרית והדברת מזיקים, ואחזקת רשת ביוב. הפיקוח הווטרינרי במקום ניתן על-ידי איגוד ערים איזור נפת צפת (בתי מיטבחים ופיקוח וטרינרי), בו חברה המועצה יחד עם עוד שבע רשויות מקומיות. בשנת 1968/69 הוציאה המועצה על שירותי תברואה 236,362 ל"י.

פינוי אשפה וטיפול במיפגעי תברואה

48

חוקי-העזר של המועצה בדבר הוצאת אשפה ובדבר מיפגעי תברואה מטילים על בעלי-נכסים ועל המחזיקים בהם את הדאגה לכך שבנכסים יימצאו מיכלי אשפה מתאימים בכמות מספקת; עוד מוטל עליהם לסלק את כל הזוהמה, הפסולת, או אשפה אחרת שנצטברו בנכסים או בסביבתם. לפי נתוני מחלקת התברואה חסרו בדצמבר 1970 מיכלי אשפה בכ-200 יחידות דיור. בסיור שערכו עובדי משרד מבקר המדינה יחד עם עובדי המועצה באותו חודש נמצא, כי חלק ניכר ממיתקני האשפה והמיכלים שבתוכם היה במצב לא תקין ומצב הניקיון סביבם לא הניח את הדעת. גם בשוק ובסביבתו לא היה מצב הניקיון משביע רצון. התראה על המצב התברואי הירוד בשוק נשלחה לראש המועצה גם על-ידי הלישכה הנפתית של

מזר/פיוני
מזר/מזר
מזר/פיוני
מזר/מזר

קרית שמונה

משרד הבריאות, באוקטובר 1970. לתושבים שגרמו מיפגעים תברואיים
נהגה המועצה לשלוח מדי פעם בפעם התראות, וזאת בעיקבות דיווחים
בעל-פה של פקחי מחלקת התברואה או בעיקבות תלונות תושבים בכתב.
במועצה לא נמצא רישום שיעיד על המשך הטיפול במיפגע ואם אומנם
חוסל. נגד עבריינים שנמנעו מלסלק מיפגעים תברואיים לא נקטה
המועצה צעדים נוספים. הביקורת העירה, כי המועצה לא עשתה די
כדי לשפר את המצב התברואי.

תזכיר/פ"ת אש"מ
תזכיר/פ"ת אש"מ

49 בדו"ח הביקורת הקודם העירה הביקורת על ליקויים בטיפול במיזבלה
ועל היותה מיטרד לתושבי הסביבה. באפריל 1970 דנה המועצה בעניין
זה עם נציגי משרד הבריאות, משרד החקלאות, מינהל מקרקעי ישראל,
חברת "מקורות" והמועצה האזורית הגליל העליון ונקבע, כי מינהל
מקרקעי ישראל יקצה את השטח הדרוש למיזבלה חדשה (70-80 דונם),
והמועצה לכשתקבל את השטח תדאג לאחזקת המיזבלה לפי שיטת חפירת
תעלות וכיסוין; שטח המיזבלה צריך להיות מאוטר במקום, שיימנע
זיהום מעיינות ולא יתהווה מיטרד; המועצה תזמין סקר של הקרקע
המיועדת למיזבלה ותזדרז לסיימו מהר ככל האפשר. עוד סוכם כי
לכשיאוטר השטח לשביעות רצון כל המעוניינים - צריך יהיה לקבל
את אישור רשויות התיכנון הנוגעות בדבר.

50 - במאי 1970 איתרה המועצה, על דעת עצמה, שטח הנמצא ממזרח
לתחומה והחלה להשתמש בו כמיזבלה, מבלי לערוך סקר תברואי של
הקרקע, וללא אישור הגורמים המוזכרים לעיל, לרבות מינהל מקרקעי
ישראל שהשטח נמצא בטיפולו. בספטמבר 1970 התריע הרופא המחוזי
של משרד הבריאות על השימוש במיזבלה החדשה, מפאת טיב הקרקע
והימצאות מעיינות מים בשטח, העלולים להזדהם בעונת החורף.
בסיור שערכו עובדי משרד מבקר המדינה יחד עם עובדי המועצה
בשטח המיזבלה, בדצמבר 1970, נמצא כי אין מטפלים כלל בביעור
האשפה. הביקורת העירה למועצה על החומרה שבמצב זה העלול לפגוע
בבריאות הציבור.

תזכיר/פ"ת אש"מ
תזכיר/פ"ת אש"מ

51 משרד מבקר המדינה הביא את מימצאי הביקורת בתחום התברואה גם לתשומת ליבו של משרד הבריאות, וכן לתשומת ליבה של נציבות המים.

רישוי עסקים

52 לפי נתוני המועצה נמצאו בתחומה, בדצמבר 1970, 387 עסקים טעוני רישוי עסקים. החוק קובע כי לא יינתן רישיון לפיו אלא באישורו של מי ששר הבריאות הסמיכו לכך, ואם היה העסק כזה שקביעתו כעסק טעון רישוי נעשתה בהתייעצות עם שר אחר, לא יינתן הרישיון לגביו אלא אם ניתן אישור לכך גם מאת מי שאותו שר הסמיכו לכך. בהתאם לכך, מתן רישיון לעסקים הנוגעים לביטחון הציבור ולסדר הציבורי טעון בנוסף על אישור שר הבריאות - גם אישור המשטרה, ולעסקים הטעונים פיקוח וטרינרי - גם אישור שר החקלאות.

53 - בנובמבר 1970 פעלו כ-20 עסקים ללא רישיון. עוד נמצא כי המועצה היחה מבקשת את אישור שר הבריאות רק לגבי הבקשות לרישיון של אותם העסקים הנוגעים לבריאות הציבור. לעסקים האחרים הוציאה המועצה רישיון לאחר שהבקשות אושרו על-ידי שר המשטרה או שר החקלאות, לפי העניין, מבלי שתבקש גם את אישורו של שר הבריאות החייב להתקבל לגבי כל רישיון עסק.

54 - לפי התנאים המיוחדים שקבע משרד הבריאות לגבי עסקים מסוימים המטפלים במזון, חייב כל עובד בעסקים אלה לעבור לפחות אחת לשנה שיקוף ריאות. המועצה הוציאה רישיונות בלי שדרשה המצאת תעודות רפואיות מתאימות, כתנאי להוצאת הרישיון במיקרים אלה.

55 - לגבי מיספר עסקים המטפלים במזון התנה משרד הבריאות את הרישיון בקיום תנאים מסוימים שצורפו לטופס הבקשה לרישיון, בנוסף על התנאים הסטנדרדיים. המועצה הוציאה רישיונות לעסקים אלה מבלי שבתיקי העסקים יימצא תיעוד על כך שהתנאים אומנם קוימו.

56 - בתקופה הנסקרת הופעל איצטדיון המועצה מבלי שנתקבל האישור הדרוש להפעלתו משר המשטרה. בית השחיטה הופעל - החל בשנת 1969 - מבלי שנתקבל האישור הדרוש להפעלתו משר החקלאות. *רי"ט/ט"ז*
רי"ט/ט"ז

57 - בדיקת פעולות המועצה בטיפול בעבירות על חוק דישוי עסקים וחוקי-עזר בשנים 1968 עד 1970 העלתה, כי בשנת 1968 נפתחו תיקים והוחל בהליכים מישפטיים כנגד 189 תושבים. ב-86 מיקרים נסגרו התיקים וההליכים המישפטיים הופסקו; בשנת 1969 נפתחו 19 תיקים, מהם נסגרו 15; בשנת 1970, עד חודש דצמבר, נפתחו 18 תיקים, מהם נסגרו 11; לדברי מנהל מחלקת התברואה נפסקו ההליכים המישפטיים על-פי הוראות בעל-פה של ראש המועצה. הביקורת העמידה את המועצה, לאור הליקויים בניהול העסקים ובשמירה על חוקי-העזר, על הצורך להפעיל את האמצעים העומדים לרשותה כדי להביא לשיפור המצב בתחומים אלה. *רי"ט/ט"ז*
רי"ט/ט"ז

בית המיטבחים

58 - בבעלות המועצה ובאחזקתה נמצא בית מיטבחים. על-פי תקנות שר החקלאות מדצמבר 1967, לפיהן אושרו לפעולה שבעה בתי מיטבחים בלבד בכל הארץ, לא ניתן היתר לבית מיטבחים זה, וכמועד אחרון לסגירתו נקבע 1.10.68. המועצה סגרה את בית המיטבחים רק בינואר 1969, וכעבור חודש ימים הפעילה אותו מחדש, למשך כחודשיים; מספטמבר 1969 שוב מופעל בית המיטבחים, ושוב ללא היתר*. *רי"ט/ט"ז*
רי"ט/ט"ז

59 - בדיקה שנערכה בבית המיטבחים בדצמבר 1970 העלתה כי חסרו בו מיספר מיתקנים הדרושים על-פי תקנות מחלות בעלי חיים (שחיטת בהמות), תשכ"ד-1964, במיוחד מיכלים מתאימים להכנה ולאחזקה של תמיסת חיטוי, מיתקן חיטוי עורות, וכן בור רקב, או מישרפה. *רי"ט/ט"ז*
רי"ט/ט"ז

* בעניין הפעלת בתי מיטבחים ללא היתר, ראה דו"ח שנתי 21 של מבקר המדינה, עמ' 805.

קרית שמונה

60 - לפי התקנות, הובלת בשר מתחום בית המיטבחים למקום אחר מותרת רק במכוניות המותאמות לכך במיוחד והמצוידות במיתקן קירור כמפורט בתקנות. המועצה התירה הובלת בשר שחוט במכוניות שאינן מותאמות ומצוידות, כדרוש בתקנות.

61 - בבית המיטבחים אין עורכים קבלות בעת גביית אגרת שירותים מן הלקוחות. הקבלות נערכות רק לאחר-זמן במחלקת הגבייה ומועברות לבית המיטבחים לשם מסירתן למשלמים. מבחינת סידרי הבידוק מן הדרוש לערוך את הקבלה ולמסרה למשלם בזמן התשלום.

אחזקת ביוב

62 מערכת הביוב בתחום המועצה נבנתה בשלבים על-ידי משרד השיכון, עם הקמת הישוב. במשך התקופה הנסקרת התקין משרד השיכון עוד קו מאסף ראשי, העובר בחלקו המזרחי של המקום, והניח שלוחות נוספות לקווי הביוב הקיימים. בראשית 1969 החל משרד השיכון בהכנת תוכנית-אב למערכת הביוב לתחום המועצה. לסוף מרס 1970 היה אורך רשת הביוב, לפי נתוני המועצה, 32.5 ק"מ והיא מקיפה את כל אזורי המגורים, למעט שניים - שיכון א' ושיכון ב', שנבנו בראשית הקמת הישוב, והכוללים כ-600 יחידות דיור המחוברות לבורות ספיגה. הוצאת המועצה לאחזקת רשת הביוב הסתכמה בשנת 1969/70 ב-21,600 ל"י.

63 - אחזקה יעילה של רשת הביוב מחייבת ידיעה מעודכנת של הקווים והתחבורה שהונחו ושל מיספר הבתים ויחידות הדיור שחוברו לכל קו. המועצה לא דאגה לקבל נתונים ממשרד השיכון על העבודות שביצע בתחום זה. בהעדר נתונים אלה, לא נתאפשרה למועצה הכנת מפה כללית ומעודכנת לרשת הביוב שתראה את הקווים שהונחו, קוטרם, מיקומם, סוגי הצינורות והמיבנים, וכן התיקונים וההרחבות שנעשו ברשת; המועצה גם לא ניהלה רישום מפורט שיראה את מיספר הבתים והדירות שחוברו לכל קו. המועצה לא ערכה תוכנית מפורטת לאחזקה מונעת של רשת הביוב, ואינה מקיימת פעולות לאחזקה מונעת; התיקונים מבוצעים בעקבות הודעות

קרית שמונה

המתקבלות מהתושבים על פריצת מי-שופכין, הצפות בסביבת בתי המגורים, או במיקרה של סתימה ברשת.

64 מהנתונים שבתיקי המועצה, לרבות מיספר רב של תלונות שהוגשו לה, עולה כי המצב התברואי בשני האזורים, שיכון א' ושיכון ב', אשר טרם חוברו לרשת הביוב המרכזית, לא הניח את הדעת בשל הצפות מי-שופכין. במשך כל התקופה הנסקרת לא פעלה המועצה פעולה של ממש למציאת פיתרון לבעיית סילוק השפכים בשכונות האמורות, ולאחזקת בורות השופכין במצב תקין. בשל המצב התברואי שהלך והחמיר קיבל על עצמו משרד השיכון בראשית שנת 1971 את הטיפול בהנחת קווי הביוב הדרושים.

65 - חוק הרשויות המקומיות (ביוב), תשכ"ב — 1962 קובע, כי רשות מקומית רשאית להטיל, בחוק-עזר, על המחזיקים בנכסים המחוברים לביוב, אגרה לכיסוי הוצאות החזקת הביוב שלה. עוד קובע החוק כי ברשות מקומית הגובה אגרה בעד אספקת מים, תשולם אגרת הביוב כתוספת לאגרת המים. המועצה לא התקינה חוק-עזר בדבר אגרת ביוב לכיסוי הוצאותיה באחזקת רשת הביוב.

66 - החוק האמור קובע כי לשם כיסוי הוצאות התקנת ביוב חייבים בעלי-נכסים שנמסרה להם הודעה על התקנת ביוב, בהיטל ביוב, בשיעור שייקבע בחוק-עזר. המועצה גבתה במשך התקופה הנסקרת סך כולל של 6,000 ל"י כהיטל ביוב ממיספר מוסדות ועסקים שחיברו את נכסיהם לרשת הביוב, בלא שהתקינה חוק-עזר כדרוש.

מכון לטיהור מי-שופכין

67 בראשית 1964 העביר משרד השיכון לאחזקת המועצה מכון לטיהור מי-שופכין שהקים. מי-השופכין המבוזבים מגיעים למכון באמצעות שני קווים מאספים, ולפי התיכנון צריכים היו, לאחר פעולת טיהור ראשונית, לעבור לשתי בריכות חימצון.

- זמן קצר לאחר העברת המכון להחזקת המועצה התעוררו קשיים טכניים בהפעלתו התקינה אשר גרמו להפסקת פעולתו. המועצה הפעילה את המכון על-ידי עובדים שלא הוכשרו לתפקיד זה די צורכם, ובלי שתטיל על אחת ממחלקותיה את האחריות להפעלתו השוטפת. עוד בראשית 1965 נוצרו תקלות רציניות במשאבות ובלוח הפיקוד שנגרמו, לדברי המהנדס שטיפל בתיכנונו ובהקמתו של המכון, כתוצאה מחוסר ידע מתאים, ואשר לא תוקנו תוך זמן סביר. משרד הבריאות וכן חברת "מקורות" היפנו את תשומת לב המועצה במיספר הזדמנויות, בשנים 1965 ו-1966, לעובדה כי מיתקני הטיהור פועלים באורח בלתי תקין, דבר הגורם למיטרדים ותקלות תברואיות חמורות. למרות חומרת העניין לא נתנה המועצה לכך את דעתה די הצורך, ובסוף 1966 הופסקה סופית הפעלת המכון; מאז זורמים מי-השופכין הביתיים והתעשייתיים הבלתי מטהרים בשני הקווים המאספים, לתעלה המערבית של הירדן.

תצ/ז/12/2

תצ/ז/12/2

- במגמה למצוא פיתרון להפעלתו הסדירה של מכון הטיהור, קיימה המועצה באוגוסט 1967 מגעים עם חברת "מקורות", אשר הביעה הסכמה לנהל את המכון תמורת תשלום בסך 12,000 ל"י לשנה, בתנאי שהמועצה תדאג לשיפוץ המיתקנים. הצעת חברת "מקורות" לא הובאה לדיון לפני מליאת המועצה, ולא הובררו הדרכים לשיפוץ המיתקנים וגודל ההשקעות הדרושות לכך. רק בספטמבר 1970 הגיש מהנדס, לפי הזמנת המועצה, סקר על מצב המיתקנים וקבע כי דרושה השקעה של כ-90,000 ל"י לשיפוצם. במאי 1971 פירסמה המועצה מיכרז לקבלת הצעות לשיפוץ המכון.

תצ/ז/12/2

- בביקור שערכו עובדי משרד מבקר המדינה במכון, בדצמבר 1970, נמצא כי דלת המיתקן היתה פרוצה ומיכסה תא הביקורת של המשאבות הנמצאות מתחת למיבנה היה שבור, דבר העלול לסכן חיי אדם; חדר המשאבות היה כולו מוצף במי ביוב. הביקורת העירה

תצ/ז/12/2

תצ/ז/12/2

למועצה כי אחזקתו השוטפת של המכון והפעלתו בצורה סדירה היתה מונעת מיפגע תברואי חמור המזהם את מקורות המים, והיתה חוסכת לה סכומים ניכרים שעליה להשקיע עתה בשיפוצו.

כבישים, מידרכות וגנים

בתחום המועצה כבישים באורך של 33 ק"מ, מהם כ-8.5 ק"מ מוחזקים על-ידי מע"ץ, מידרכות באורך כולל של כ-15 ק"מ, שבילים וכן גנים ומיגרשי ציבור, שדרות, חורשות ושטחי נוי בשיטח כולל של 230 דונם. הוצאת המועצה לאחזקת כבישים, מידרכות וגנים, הסתכמה בשנת 1968/69 ב-271,000 ל"י, מהן 56,000 ל"י לפרעון מילווות.

71

הביקורת דנה עם המועצה בצורך לשפר את אמצעי הבטיחות, הקיימים כיום, למניעת תאונות, במיוחד בצמתים, בהתחשב בגידול הניכר של התנועה העוברת בכבישי קרית שמונה, שאחדים מהם משמשים עורקי תחבורה ראשיים לאזורים הצפוניים של הארץ.

72

- ב-24 באפריל 1968 פירסמה המועצה ארבעה מיכרזים לסלילת כבישים, בתוספת מעקות וגישרונים, וקבעה את ה-28 באפריל כמועד אחרון להגשת ההצעות. בעיקבות המיכרז נתקבלו שתי הצעות של חברות קבלניות. למרות שחברה א' היתה זולה יותר בכל אחד מהמיכרזים, המליצה ועדת המיכרזים וההצעות ב-30 באפריל 1968, למסור לה רק שלוש מן העבודות, ואילו לחברה ב' למסור את העבודה הנותרת, בתנאי שתבצע אותה לפי מחירי חברה א'. נימוקי הוועדה שנרשמו בפרוטוקול היו, כי החלוקה נעשתה כדי לאפשר ביצוע מהיר ככל האפשר של העבודה לפני עונת הגשמים. במאי 1968 חתמה המועצה, שאישרה את המלצת הוועדה, על חוזים עם חברה א' בהיקף כולל של 328,000 ל"י, ועם חברה ב' בהיקף כולל של 169,000 ל"י (כ-11,000 ל"י פחות מהצעתה המקורית).

73

(1) המועצה הותירה זמן של ארבעה ימים בלבד מיום פירסום המיכרז הפומבי ועד למועד הגשת ההצעות, בעוד שלפי הוראות החוק המועד האחרון להגשת ההצעות לא יהיה מוקדם משבוע ימים. הביקורת העירה למועצה על החשיבות שבקביעת תקופה מספקת לשם הכנת הצעות לארבעה מיכרזים בסכום כולל של כחצי מיליון ל"י; הכנת הצעות מחייבת עיון קפדני במיפרטים ובכתב הכמויות וכן לימוד תנאי השטח, כדי לקבוע את מחירי היחידה. היה קיים סיכוי סביר כי אילו נקבע זמן מספיק להכנת ההצעות היתה ההשתתפות במיכרז גדולה יותר, ומכאן גם אפשרויות לקבל הצעה זולה יותר.

74
אכ"מ/כ"א
אכ"מ/כ"א

(2) למרות החשיבות שייחסה המועצה לסיום העבודות לפני עונת הגשמים, לא צוין בתנאי המיכרז מועד לסיום העבודה. בעוד שבחוזה עם חברה א' קבעה המועצה מועד של שישה חודשים לסיום העבודות, לא נקבע כל מועד בחוזה עם חברה ב'. למעשה נסתיימו עיקר העבודות שנמסרו לשתי החברות רק בסוף שנת 1969, דהיינו בעונת-גשמים נוספת שלאחר מועד חתימת החוזה. עוד נקבע כי עד למועד סיום הביקורת טרם אושרו החשבונות הסופיות.

75
אכ"מ/כ"א
אכ"מ/כ"א
אכ"מ/כ"א
אכ"מ/כ"א

(3) בפרוטוקול של ישיבת מליאת המועצה מיום 5.5.68, שבה נדונה המלצת ועדת המיכרזים וההצעות, נרשמה החלטה כדלקמן:
"פה אחד הוחלט לאשר פרוטוקול ועדת מיכרזים מס' 65 מיום 30.4.68. ראש המועצה, שנכח בישיבה, הוא שותף ב-50% בחברה ב' דלעיל; הוראות החוק אומנם אינן אוסרות על נוכחותו של חבר מועצה, שיש לו חלק או טובת הנאה בחוזה או בעסק שנעשה עם המועצה, אולם הן דורשות שלא ישתתף בדיונים ובהצבעה בקשר לעניין. ראש המועצה הסביר כי לא השתתף בדיון ובהצבעה, וכי עובדה זו לא צוינה בפרוטוקול בטעות. הביקורת העירה כי הקפדה על קיום הוראות החוק בעניין זה נוגעת לשמירה על טוהר המידות, ועל כן היה חשוב מאוד להבהיר בפרוטוקול, שהוראת

76
אכ"מ/כ"א
אכ"מ/כ"א
אכ"מ/כ"א

קרית שמונה

החוק קוימה, מה גם שהיה מדובר בחברה שבה היה ראש המועצה שותף, ואשר השתתפה במיכרז וקיבלה חלק מן העבודה למרות שהצעתה לא היתה הזולה ביותר.

שמירה וביטחון

77 שירותי כיבוי-אש בתחום המועצה ניתנים על-ידי איגוד ערים איזור קרית שמונה (שירותי כבאות), שהמועצה מאוגדת בו עם עוד שמונה רשויות מקומיות. השתתפות המועצה באיגוד הערים בשנת 1968/69 הסתכמה ב-13,430 ל"י.

78 - בתחום המועצה כ-800 פנסים להארת רחובות, רובם פנסי כספית. בדיקות שנערכו מדי פעם בפעם, בשעות הערב, העלו כי חלק ניכר מן הפנסים אינם דולקים ובחלקים שונים של המקום וכן בקירבת מיכלטים ציבוריים שרה אפלה. *איל זלזל / תאורה / איל זלזל / ח"י*

79 בשנתיים האחרונות מבצעת הממשלה בקרית שמונה עבודות של הקמת מיכלטים ציבוריים בהיקף נרחב, לרבות חיבורם לרשתות החשמל, המים והביוב, וכן בניית חדרי ביטחון וחומות מגן. העבודות מבוצעות במישרים על-ידי הממשלה וממומנות על-ידיה. הקמת המיכלטים חייבה לעיתים חציבה, הריסת שבילים קיימים ועבודות חפירה מסביב. לאחר גמר הבנייה נשאר חלק מן המיכלטים ללא דרכי גישה נאותים, סידורי הניקוז בסביבה היו לקויים, ובמקומות אחדים גם נוצרו מידרונות תלולים המהווים סכנה. הביקורת דנה עם המועצה בצורך לבצע עבודות שיבטיחו גישה נוחה למיכלטים בשעת הצורך.

80 - אחזקת המיכלטים הציבוריים היתה לקויה. עובדי משרד מבקר המדינה ביקרו ברוב המיכלטים ובכולם היה מצב תברואי בלתי תקין. על מצב זה התריע גם משרד הבריאות מדי פעם בפעם. באפריל 1971 מסרה המועצה את אחזקת המיכלטים לקבלן. *איל זלזל / ח"י*

תיכנון ובנייה

81 שירותי תיכנון ובנייה לתחום המועצה ניתנים על-ידי הוועדה המקומית לתיכנון ולבנייה "סומכי", הנותנת שירותים גם לתחומי המועצות המקומיות מטולה ויסוד המעלה ולתחום המועצה האזורית הגליל העליון.

המחלקה הטכנית

82 למועצה מחלקה טכנית העוסקת בעבודות פיתוח בביצוע עצמי, בפיקוח על עבודות קבלנים ובעבודות אחזקה ובדק בית. במחלקה מדורים לדרכים, לגנים, לענייני בנייה ובדק-בית וכן לאחזקת תאורת רחובות. לבד מ-25 העובדים התפעוליים הועסקו במחלקה, במרס 1971, מהנדס, מזכיר ושרטט.

83 - במרבית התקופה, מאפריל 1965 עד אוקטובר 1968, לא היה מנהל למחלקה הטכנית. מאוקטובר 1968 עד ינואר 1971 עבד במועצה התפקידים ולא עשתה לחלוקת הסמכויות ותחומי האחריות של מנהלי המדורים והעובדים במחלקה הטכנית; דבר זה נתן את אותותיו במיוחד בתחום אחזקת הרכוש ובעיקר אחזקת מיבנים ומוסדות חינוך (ראה לעיל, קטעים 20 - 23). המועצה הסבירה כי בכל אותה תקופה התקשתה למצוא מועמד מתאים לתפקיד מנהל המחלקה הטכנית. בינואר 1971 החל לעבוד במועצה מהנדס במישרה מלאה. הביקורת הדגישה כי לאור חשיבות תפקידי המחלקה, מן הצורך שהמועצה תעשה להסדרת העבודה בה לאלתר.

אספקת מים

84 המועצה קונה מים, המופקים על-ידי חברת "מקורות" משני מעיינות, ומספקת אותם לתושבים באמצעות רשת חלוקה אשר אורכה הגיע במרס 1970, לפי נתוני המועצה, ל-46 ק"מ. רכישת זכויות המים וכן הנחת הרשת והקמת המיתקנים בוצעו בשלבים על-ידי משרד

השיכון עם התפתחות הישוב. מיספר הצרכנים הגיע לסוף מרס 1970 ל-3,919 ולכולם הותקנו מדי-מים.

צריכת מים

85

נתוני המועצה מראים על עלייה מתמדת בצריכת המים במשך התקופה הנסקרת; בשנת 1967/68 הסתכמה הצריכה ב-980,300 מ³, בשנת 1968/69 - ב-1,108,500 מ³, ובשנת 1969/70 הגיעה ל-1,334,000 מ³. בשנים 1968/69 ו-1969/70 חרגה הצריכה הכוללת מההקצבות שאושרו למועצה על-ידי נציבות המים בשיעורים של 20% ו-32%, כסידרון. בעד הצריכה מעל לכמות המוסכמת חויבה המועצה לשלם לחברת "מקורות" תוספת למחיר הקנייה, שהסתכמה ב-5,500 ל"י בשנת 1968/69 וב-10,900 ל"י בשנת 1969/70. העלייה בצריכה במים נבעה חלקה מצריכה מוגברת על-ידי מיפעלי תעשייה וחלקה מגידול הצריכה במוסדות המועצה בצורה לא סבירה: בשנת 1965/66 הסתכמה צריכת המוסדות במים ב-88,000 מ³ ובשנת 1969/70 עלתה הצריכה ל-201,800 מ³. עיון בכמות הצריכה של חמישה בתי-ספר וגני-ילדים העלתה גידול שהגיע ליותר מ-300% תוך ארבע שנים, אף כי באותה התקופה לא חלו בהם שינויים מהותיים באשר למיספר התלמידים ולשטח הבנוי (ראה גם לעיל, פרק "חינוך"). בבית-ספר אחד עלתה הצריכה מ-1,616 מ³ בשנת 1966/67 ל-7,438 מ³ בשנת 1969/70, ובאחד מגני-הילדים עלתה הצריכה באותה תקופה מ-578 מ³ ל-2,288 מ³. בבית-ספר אחד נקבעה צריכה במים של 1,765 מ³ בחודשים יולי - אוגוסט 1969, שהיא תקיפת הפגרה, בלי שהיה למועצה הסבר על הצריכה הגדולה. הביקורת העירה, כי מן הראוי היה שהמועצה תברר את הסיבות לצריכה הגדולה במוסדותיה ותעשה לתיקון המצב.

86

בהתאם להוראות החוק יש לערוך בדיקה וכיול של מדי-המים בקוטר "1/2 עד 1/4" במיבדקה לפחות אחת לשלוש שנים. בהתחשב במיספר הכולל של מדי-המים שהותקנו אצל הצרכנים ובתדירות

קרית שמונה

בדיקתם וכיולם כפי שנקבע בחוק, היה על המועצה למסור לבדיקה
 א"מ/אג' - 1,300 כ-מדי-מים מדי שנה בשנה. המועצה לא שמרה על תדירות
 הבדיקה כדרוש: בשנת 1969/70 נמסרו לבדיקה 606 מדי-מים ואילו
 בשנת 1970/71 נמסרו לבדיקה 160 מדי-מים בלבד. בדיקה של 680
 א"מ/אג' - כרטיסים המתייחסים למדי-מים העלתה שב-255 מהם לא נערך כיול
 במשך תקופה מחמש עד שש שנים.

87 - בתקופה אפריל 1966 עד דצמבר 1968 הובאו לידיעת המועצה
 תוצאות 16 בדיקות של טיב מי-השתייה שערך משרד הבריאות,
 והמתייחסות לדוגמאות שנטל מחמישה עד 15 מקומות, שונים בכל
 מיקרה. תוצאות הבדיקות הצביעו, בחלק מהמיקרים, על טיב ירוד
 א"מ/אג' 32' טיב של המים, אך המועצה לא נקטה אמצעים לגילוי מקורות הזיהום
 ולטיוב מי-השתייה. באוקטובר 1970 היפנתה הביקורת את תשומת
 לב המועצה לחוק לתיקון פקודת בריאות העם מיולי 1970, לפיו
 חייב כל ספק לבצע בדיקות איכות תברואית של מי-שתייה; עד מועד
 סיום הביקורת טרם החלה המועצה בעריכת הבדיקות הדרושות. משרד
 מבקר המדינה הביא את העניין לתשומת לבו של משרד הבריאות.

הכנסה והוצאה

88 להלן פירוט ההכנסה וההוצאה של מיפעל המים בשנים 1965/66 עד
 1969/70, בהשוואה לתקציב המאושר, כפי שהוצגו על-ידי המועצה,
 המראָה על עלייה ניכרת של ההוצאות על ההכנסות (בלירות):

השנה	ה כ נ ס ה		ה ו צ א ה		עודף (+) או גרעון (-) תקציבי	גרעון שנתי בפועל
	אומדן	בפועל	תקציב	בפועל		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1965/66	210,000	194,100	187,500	202,500	22,500 (+)	8,400
1966/67	212,500	234,200	248,400	311,700	35,900 (-)	77,500
1967/68	208,000	221,900	261,200	312,500	53,200 (-)	90,600
1968/69	217,800	252,800	262,700	*358,000	44,900 (-)	105,200
1969/70	226,300	292,100	287,500	*383,000	61,200 (-)	90,900

* כולל סך 80,000 ל"י הפרשה לקרן בלאי שנזקפה באותן שנים לפרק
 "הפרשות לקרנות" ולא לפרק "מים" כבשנים קודמות. לשם השוואה
 עם השנים הקודמות נכלל סכום זה בטור (5) בטבלה.

- 89 - בשנת 1965/66 הפרישה המועצה 18,000 ל"י לקרן הבלאי לחידוש
ההשקעות במיפעל המים, והחל בשנת 1966/67 הפרישה 80,000 ל"י
לשנה, ללא הקצבה מאושרת לכך; לסוף מרס 1970 הגיעה היתרה
בקרן ל-384,400 ל"י. הפרשות המועצה לקרן לא התבססו על היקף
ההשקעות ועל נתונים אחרים, היכולים לשמש בסיס לקביעת סכום
ההפרשה, אשר לו השלכה גם לגבי הגרעון של מיפעל המים המוצג
בטבלה דלעיל.

מחיר המים

- 90 - בהתאם לכללים בדבר חישוב מחיר המים ולהנחיות שר הפנים
ושר החקלאות, יש להעביר מדי שנה בשנה את העודף או הגרעון
הטיפעולי של מיפעל המים לחשבונות השנה שלאחריה; במועצה אין
מתנהל חשבון נפרד שיראה את הגרעון השנתי וסכום הגרעונות
הנוצרים, אשר הסתכמו בתקופה הנסקרת ב-372,600 ל"י, והיוו חלק
מחשבון העודף והגרעון הכולל של המועצה.
- 91 - במטרה לגרום להבראת משק המים של המועצה ולמניעת גרעונות
טיפעוליים, ערכה נציבות המים במאי 1965 תחשיב של המחיר העצמי
לאספקת מים, והגישה הצעה למועצה להעלאת התעריפים שהיו בתוקף
על-פי חוק-העזר שלה משנת 1963. ההצעה לא נדונה במליאת המועצה.
בדצמבר 1967 ערכה נציבות המים תחשיב נוסף, המבוסס על הוצאות
המועצה בפועל, אשר לפיו נקבע מחיר עצמי של 37.9 אג' למ³
מים ובהתאם לכך הציעה למועצה לקבוע אגרה בסך 40 אג' למ³
לצריכה ביתית, במקום אגרה של 20 אג' ל-10 מ³ הראשונים שהיתה
אז בתוקף, ו-20 אג' למ³ להשקיית גינות ומשקי עזר, במקום
15 אג'. במרס 1968 החליטה המועצה להעלות את האגרה לצריכה
ביתית ל-35 אג' ולא לשנות את האגרה להשקייה; חוק-העזר תוקן
באוגוסט 1969 בהתאם.

גבייה

92 הטבלה הבאה מראה את יתרות הפיגורים בתחילת השנים 1965/66 עד 1969/70, את החיובים השנתיים באגרות מים, ואת הגבייה בפועל (בלירות ובאחוזים):

ה ש נ ה	יתרת פיגורים בתחילת השנה*	חיובים שנתיים	סה"כ חיובים (כולל פיגורים)	גבייה בפועל	
				האחוז מכלל החיובים	הסכום
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1965/66	198,900	200,200	399,100	155,800	40
1966/67	240,900	210,800	451,700	184,400	40
1967/68	254,700	202,300	457,000	180,100	40
1968/69	253,100	265,000	518,100	192,400	37
1969/70	332,700	352,000	684,700	262,300	38

* יתרות הפיגורים בטור (2) הוצגו לאחר הפחתת זיכויים ותיקונים לזכות שנרשמו בכרטיסי הצרכנים.

93 העלייה הגדולה בחיובים בשנים 1968/69 ו-1969/70 נבעה בעיקר מצריכה מוגברת של מים על-ידי מיפעלי תעשייה ומוסדות המועצה; סכום הגבייה בפועל בשנת 1969/70 כולל זיכוי בסך 46,300 ל"י בעד צריכת מים על-ידי מוסדות המועצה.

94 בשנת 1967/68 מחקה המועצה מפנינקסיה חובות שקבעה כאבודים בסכום כולל של 23,900 ל"י, שהגיעו לה בעד אגרות מים לסוף מרס 1964, מ-1,000 צרכנים אשר עזבו את המקום וכתובותיהם לא אותרו. לסוף מרס 1970 נצברו, לפי חשבונות המועצה, חובות מסופקים בסך 36,000 ל"י.

בריכת שחיה

97 - במקום בריכת שחיה הנמצאת בבעלותה של המועצה המופעלת על-ידיה. מיספר המתרחצים בעת ובעונה אחת בבריכה זו, המותר על-פי התנאים המיוחדים לבריכות שחיה שנקבעו על-ידי משרד הבריאות. הוא כ-200. נמצא, כי לעיתים היה מיספר המתרחצים בעת ובעונה אחת, בעיקרם ילדי קייטנות, גדול בהרבה מן המותר, ואף הגיע עד 600. בתקופה הנסקרת עיכב משרד הבריאות מדי שנה בשנה את אישורו להפעלת הבריכה, בגלל תנאים תברואיים ירודים ששררו במקום. בביקורים חוזרים של משרד הבריאות נקבע, כי מערכת הכלורינוציה לא היתה תקינה, המים בבריכה היו עכורים ומלוכלכים ולא היה בהם כלור בכמות הדרושה. הביקורת הצביעה על הצורך לעשות לקיום התנאים התברואיים הדרושים.

נכס/חלפי יג

יג/חלפי (גני)

מ י נ ה ל

חבר העובדים

98 במס 1971 העסיקה המועצה 343 עובדים, מהם 103 במישרות חלקיות. 35 מן העובדים הועסקו במינהל, 210 בשירותי החינוך והתרבות ו-98 בשירותים אחרים. במשך השנים שנסקרו על-ידי הביקורת פרשו מן העבודה 133 עובדים, כולל 50 עובדי הוראה בבתי-ספר על-יסודיים, שלא מסיבות גיל. במחלקות אחרות, בעיקר במחלקה הטכנית (ראה לעיל), במחלקת החשבונות, וכן במחלקת התברואה, התקשתה המועצה לאייש בעובדים מיומנים מישרות שנתפנו, דבר שפגע בעבודה המינהלית ובמתן השירותים.

99 - בתקופה הנסקרת שילמה המועצה ל-56 עובדים פיצויי פיטורין, בסכום כולל של 212,000 ל"י בקירוב. הועלו שלושה מיקרים בהם שילמה המועצה לעובדים שפרשו מהעבודה שכר למשך שני חודשים לאחר הפסקת עבודתם במועצה. עוד הועלו שבעה מיקרים בהם שילמה המועצה לעובדים שפרשו מן העבודה פיצויים כפולים.

כס/חלפי

חלפי/חלפי

חלפי/חלפי

קרית שמונה

לביקורת לא הומצאו נימוקים לתשלומים מוגדלים אלה. התשלומים מעבר לחובתה של המועצה על-פי חוק ועל-פי חוזה העבודה הסתכמו ב-32,600 ל"י.

100 - המועצה שילמה לקופת תגמולים תשלומים בשיעור של 3.5% עד 5% ממשכורתם של העובדים. עם פרישת כל עובד, שילמה לו קופת התגמולים, על-פי הוראה מן המועצה, את הסכומים שנצברו לזכותו מהפרשות המועצה. לעובדים שפיטרה שילמה המועצה פיצויים בשיעור מלא, מבלי שלקחה בחשבון, כפי שהיא רשאית לעשות, את הסכומים שהעובדים קיבלו מהקופה מתוך הפרשות המועצה לטובתם. הסכום הכולל ששולם בתקופה זו על-ידי הקופה ל-56 העובדים שפיטרה המועצה נאמד בכ-80,000 ל"י. תנאי ההתקשרות של המועצה עם הקופה לא הובאו לאישורו של שר הפנים, כדרוש על-פי החוק.

צ/כ/ג/ג
נ/כ/ג/ג
דיכול/ג/ג

ניכסי ציבור

101 בבעלות המועצה מקרקעים ומיבנים המשמשים את משרדיה, 31 מיבני חינוך, מיגרש כדורגל, בריכת שחייה, אולם ספורט ושני מיבנים למועדוני נוער; שני מיקוואות, 32 מיבנים של בתי כנסת, וכן מיגרשים המשמשים לבית העלמין שנמסרו להחזקתה של המועצה הדתית; שני מיבני תעשייה, ארבעה קיוסקים ו-17 דוכנים בשוק, המושכרים לתושבים; וכן 20 דירות מגורים המושכרות לעובדי המועצה ולעובדי ציבור.

102 - המועצה לא ניהלה פיננס לרישום זכויותיה במקרקעים, כפי שהיא חייבת על-פי החוק. לא היה בנמצא גם רישום מעודכן אחר למטרה זו. באשר לפיקוח הפיסי על הנכסים לא קבעה המועצה נהלים ולא בדקה מפעם לפעם את מצב המיבנים, ולגבי הדוכנים המושכרים - אם הם מוחזקים על-ידי השוכרים, בהתאם לתנאי השכירות.

נכס/פ/ג/ג
נכס/פ/ג/ג

103 - בדיקה שנערכה בספטמבר 1970 העלתה פיגור של חצי שנה בניהול החשבונות האישיים של השוכרים, דבר שהיקשה על מעקב סדיר אחר הגבייה מטעם המועצה.

אפסנאות

104 רכישות של טובים נעשו, על-פי הנוהל שקבעה המועצה, על-ידי אפסנאי המועצה לפי הזמנות שהוגשו על-ידי המחלקות של המועצה.

105 - בדיקה של ההזמנות שהוגשו על-ידי המחלקות העלתה, כי במיקרים רבים לא כללה ההזמנה מיפרט מדויק של הטובים הנדרשים. בבדיקה של חשבונות הספקים, שנערכה בנובמבר 1970, נמצאו שבע חשבונות בסכום כולל של כ-15,000 ל"י, שלא אושרו לתשלום על-ידי המועצה, אף כי חלפו מארבעה עד שמונה חודשים מיום הגשתן. החשבונות התייחסו לרכישות של טובים ושל שירותים שבוצעו על דעת אחד ממנהלי המחלקות של המועצה, שלא באמצעות האפסנאי; חשבונות אלה הועברו מאז הגשתן בין המורשים לאשרם, ללא הכרעה בנדון.

106 - לעיתים לא נשמרו הוראות החוק וכללי מינהל תקין בדבר הזמנת טובים ושירותים ובדיקה מטעם המועצה על קבלתם. להלן דוגמאות:

107 (1) במאי 1968 ובינואר 1969 שילמה המועצה לספקים 364 ל"י כס/ק 938-1000, כסידום, בעד אספקת חול לגני-ילדים. בחשבונות הספקים לא צוינו הגנים בהם חולק החול והגננות לא אישרו בחתימת ידן את קבלתו.

108 (2) בדצמבר 1969 שילמה המועצה לספק 1,050 ל"י בעד אספקת 35 מ' חול, הובלתו והכנסתו לארגזי מישחקים בשישה גני-ילדים, כס/ק 35

שמותיהם פורטו בחשבוניות הקבלן. מדידת ניפחם של ארגזי המישחקים באותם גנים, שנערכה על-ידי הביקורת ועובדי המועצה באוקטובר 1970, העלתה, כי הקיבולת המירבית של הארגזים היא 18 מ³ בלבד. הביקורת דרשה מן המועצה לבדוק שנית את החשבוניות, ואם יתברר שחלה בהן טעות - לדרוש את תיקונן ואת החזרת הסכום העודף ששולם. בעיקבות הביקורת הודיע ראש המועצה, בפברואר 1971, כי המועצה מבררת את האפשרות לחייב את הספק בהפרשים, וכי ניתנו הוראות למחלקת החינוך לאשר להבא את החשבוניות רק על-פי מדידה במקום.

109 (3) ביולי 1966 ביקשה המועצה משבעה קבלנים מקומיים להגיש

לה הצעות לביצוע עבודות סיוד וצביעה בבת-ספר. המועצה לא הכינה אומדן כספי כולל לעבודה זו ולא פירסמה מיכרז פומבי, כפי שהיה עליה לעשות בהתחשב בהיקף העבודה (ראה להלן). המיפרט שנשלח לקבלנים לא כלל כמויות, והקבלנים נתבקשו למלא את מחירי היחידה בלבד לגבי כל אחד מעשרת סעיפי המיפרט; הקבלנים לא נדרשו להמציא ערבויות כספיות עם הגשת ההצעות.

ז"ע/מכרז'ס
מ"ש/כ"י
ז"ע/א"ה
ז"ע/מ"מ
ז"ע/ק"א
ז"ע/ד"כ

110 (א) בסוף יולי 1966 דנה ועדת המיכרזים וההצעות בארבע

הצעות שנתקבלו והמליצה למסור את העבודה במשותף לקבלן אחד שמחירי היחידה בהצעתו, בכל אחד מעשרת סעיפי המיפרט, היו היקרים ביותר - בתנאי שיוריד 10% ממחיר הצעתו, ולקבלן שני שגם הצעתו היתה ברוב הסעיפים יקרה מזו של שני הקבלנים הנותרים.

ז"ע/מ"ס

(ב) לא נמצא במועצה תיעוד על מועד תחילת העבודה וסיומה;

מפרוטוקול ישיבת מליאת המועצה מיום 28.8.66, שבה אושרה המלצת הוועדה, עולה כי העבודה בוצעה עוד בטרם הובא דבר מסירתה לאישור מליאת המועצה.

111
ז"ע/כ"י
ז"ע/מ"מ
ז"ע/א"ה

קרית שמונה

112 (ג) המועצה לא קבעה, על-פי אילו הסדרים תימסר העבודה
לשני הקבלנים ולא חתמה עימם חוזה. התברר כי למעשה מסרה המועצה
כמעט את כל העבודה לקבלן הראשון, שגם לאחר הוזלת מחיריו ב-10%
נשארה הצעתו היקרה ביותר, ושילמה לו על-פי חשבוניותיו סכום
כולל של 30,620 ל"י. לקבלן השני נמסרה עבודה בהיקף של 332 ל"י
בלבד. בהיעדר רשימת כמויות לא ניתן היה לחזות את ההיקף הכספי
של העבודה; ההוצאה בפועל מצביעה על חריגה ניכרת מן התקציב
המאושר בסך 10,000 ל"י, שנקבע לעבודה זו.

113 הביקורת העירה למועצה על הפגיעה בחוק ועל חוסר הסדירות
בטיפול בעניין, בכל שלביו.

114 - לא התנהל במועצה רישום מרוכז של הציוד והריהוט במשרדה,
במחלקותיה ובמוסדותיה; גם במחלקות עצמן לא היה רישום. במחסן
המחלקה לחינוך נערכה אומנם בספטמבר 1970 ספירת מצאי, אולם
ללא השוואה עם תיעוד בדבר רכישות קודמות והנפקה מהמלאי.

רכב

115 - למועצה תשעה כלי-רכב וכן ציוד מכני לעבודות ציבוריות.
במועצה לא ניהלה כרטיסי עבודה וכרטיסי טיפול לכלי-הרכב והציוד
המכני, דבר המקשה על המעקב אחר השימוש ברכב ובציוד ועל הטיפול
בהם. על ליקוי זה הוער גם בדו"ח הקודם על הביקורת במועצה.
רישום של יעדי הנסיעות, שעות יציאה וחזרה ומספר הקילומטרים
מתנהל רק לגבי כלי-רכב אחד.

"חברה לפיתוח קרית שמונה" בע"מ

116 בשנת 1956 הוקמה חברה ציבורית בשם "חברה לפיתוח קרית
שמונה" בע"מ, לשם פיתוח המלאכה, התעשייה והמסחר, ולעידוד
הקמתם של מיפעלים בקרית שמונה. הון המניות הרשום של החברה

קרית שמונה

ליום 31.3.71 היה 350,000 ל"י, והוא מחולק כדלקמן: חברת העובדים - 71%, המועצה המקומית קרית שמונה - 26%, והמועצה האזורית הגליל העליון - 3%. לחברת העובדים שמונה מניות הנהלה ולמועצה המקומית קרית שמונה שלוש מניות הנהלה, המקנות למחזיקיהן זכות למנות מנהלים בחברה. למן פברואר 1970 עומד מיספר חברי הדירקטוריון על שבעה, מהם חמישה נציגי חברת העובדים ושני נציגי המועצה המקומית קרית שמונה. כיושב-ראש הדירקטוריון נבחר אחד מנציגי חברת העובדים. דין וחשבון מס' 2 על הביקורת ב"חברה לפיתוח קרית שמונה" בע"מ מתפרסם בעת ובעונה אחת עם דין וחשבון זה.

עבודות פיתוח

117 המועצה ביצעה חלק מעבודות הפיתוח במקום. מרבית עבודות הפיתוח מכל הסוגים, כגון סלילת כבישים, הנחת קווי מים וביוב ופיתוח הסביבה, בוצעו על-ידי משרד השיכון מתקציביו, במסגרת הבנייה שיזם במקום. בשנים 1965/66 עד 1968/69 הוציאה המועצה, על-פי פיננסיה, במסגרת התקציבים הבלתי רגילים, סך 9,034,000 ל"י לפי הפירוט הבא:

קרית שמונה

ל"י	
	הקמתם ורכישתם של מיבני הינוך ותרבות:
	השתתפות במימון מיבנים שהוקמו
2,381,000	ל"י-על-ידה משרד השיכון
1,973,000	רכישת מבנים
1,612,000	בנייה על-ידי המועצה
734,000	סלילת כבישים ומידרכות
200,000	רכישת ציוד לבתי-ספר על-יסודיים
178,000	עבודות גינון ונוי
140,000	הקמת מיבני דת
134,000	רכישת דירות לעובדי ציבור
113,000	רכישת רכב וציוד מכני
108,000	התקנת מיגרשי מישחקים וספורט
43,000	בניית מיזנונים-להשכרה במקומות ציבוריים
38,000	שיפורים בבריכת השחייה
35,000	התקנת מתקני אשפה
32,000	התקנת קווי ביוב
29,000	התקנת תאורה ברחובות
24,000	רכישת ציוד וריהוט
13,000	שיפורים במיקלטים ציבוריים
13,000	עבודות בנייה שונות
<u>7,800,000</u>	סה"כ
<u>1,234,000</u>	פרעון מילוות לקונסולידציה
<u><u>9,034,000</u></u>	סה"כ

לחובת התקציב הבלתי רגיל זקפה המועצה בשנת 1968/69 סכום נוסף של 999,000 ל"י שהועברו לחשבון חו"ז: 987,000 ל"י - יתרות מימון ממילוות לקונסולידציה שלא נוצלו, ו-12,000 ל"י - יתרות מימון מעבודות פיתוח שנסתיימו (ראה גם להלן, סעיף "מאזנים").

118 ההוצאה מומנה מהמקורות הבאים:

האחוז מכלל ההוצאה	הסכום	
%	ל"י	
1.8	178,000	קרנות*
4.7	469,000	השתתפות בעלי-נכסים מקורות אחרים (השתתפות התקציב הרגיל, השתתפות הממשלה, ומכירת רכוש)
1.5	149,000	מילוות
<u>92.0</u>	<u>9,237,000</u>	
<u><u>100.0</u></u>	<u><u>10,033,000</u></u>	סה"כ

* ראה להלן, קטע 131.

מ ש ק ה כ ס פ י ם

הכנסה והוצאה

119 הכנסת המועצה והוצאתה בשנים 1967/68 ו-1968/69, לפי הפרקים התקציביים, מובאות בנספח. הטבלה הבאה מראה, בסכומים כוללים, את ההכנסה בפועל של המועצה ואת הוצאתה בתקציביים הרגילים, בשנים 1965/66 עד 1968/69 (באלפי ל"י):

הכנסה והוצאה בפועל - תקציב רגיל

שנת הכספים	הכנסה	הוצאה	עודף שנתי
(1)	(2)	(3)	(4)
1965/66	3,126	2,794	332
1966/67	3,899	3,587	312
1967/68	3,944	3,750	194
1968/69	4,416	3,790	626
סה"כ	15,385	13,921	1,464

120 הנתונים המתייחסים לשנת 1968/69 אינם כוללים בהכנסה ובהוצאה 509,000 ל"י - הוצאות סעד, שנרשמו בחשבון "פקדונות".

121 בהוצאה לא נכללו 1,176,000 ל"י שנרשמו בפיקסי המועצה כהפרשה לקרנות, מהן 44,000 ל"י בשנת 1965/66, 311,000 ל"י בשנת 1966/67, 195,000 ל"י בשנת 1967/68 ו-626,000 ל"י בשנת 1968/69 (ראה להלן, קטע 131). הנתונים המובאים בנספח לגבי השנים 1967/68 ו-1968/69 כוללים את ההפרשה לקרנות.

122 בטבלה הבאה ניתנת ההכנסה וההוצאה בפועל בתקציביים הבלתי רגילים בשנים 1965/66 עד 1968/69 (באלפי ל"י):

הכנסה והוצאה בפועל - תקציב בלתי רגיל

שנת הכספים	הכנסה	הוצאה	עודף (+) או גרעון (-)	
			שנתי	נצבר בסוף השנה
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1965/66	1,564	999	(+) 565	1,312 (+)
1966/67	3,913	4,080	- 167	1,145 (+)
1967/68	3,117	2,047	(+) 1,070	2,215 (+)
1968/69	2,776	2,907	- 131	2,084 (+)

123 ליום 1.4.65 הסתכמה יתרת המימון מעבודות פיתוח שלא

נוצלה, לפי רישומי המועצה, ב-747,000 ל"י. בתקופה הנסקרת היה למועצה עודף בתקציביה הבלתי רגילים בסך 1,337,000 ל"י והעודף הכולל לסוף התקופה הנסקרת, שהגיע ל-2,084,000 ל"י, ירשום בחשבון הפסיב, לאחר שהמועצה זקפה בסוף כל שנה את יתרות המימון של התקציבים הבלתי רגילים לחשבון זה (ראה גם להלן, קטעים 130-132).

התפלגות ההכנסה

124 להלן התפלגות ההכנסה הרגילה למקורותיה, בשנים 1965/66

עד 1968/69, ומישקלו של כל מקור בכלל ההכנסה הרגילה (באלפי

ל"י ובאחוזים):

1965/66		1966/67		1967/68		1968/69		מקור ההכנסה
האחוז מכלל ההכנסה הרגילה	הסכום	האחוז מכלל ההכנסה הרגילה	הסכום	האחוז מכלל ההכנסה הרגילה	הסכום	האחוז מכלל ההכנסה הרגילה	הסכום	
(9)	(8)	(7)	(6)	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
%		%		%		%		
15.2	474	15.5	607	18.8	741	17.1	753	מיסים
4.0	124	3.1	122	3.2	127	3.4	151	שירותים
7.5	234	7.3	284	7.0	278	7.0	308	מיפעלים
0.9	27	0.7	26	0.5	19	1.2	55	השתתפות בעלי-נכסים
0.8	26	0.3	10	0.5	18	0.2	8	השתתפויות ושונות
								השתתפות הממשלה
71.6	2,241	73.1	2,850	70.0	2,761	71.1	3,141	ומענקים
100.0	3,126	100.0	3,899	100.0	3,944	100.0	4,416	סה"כ

125 בהכנסה ממיסים היתה עלייה בסכומים מוחלטים בשנים 1966/67 ו-1967/68, בעיקר עקב עלייה בשיעורי המיסים. מישקלם היחסי של המיסים בהכנסה היה בין 15.2% ל-18.8%. עיקר הכנסתה של המועצה בא מהשתתפות הממשלה וממענקים.

התפלגות ההוצאה

126 להלן התפלגות ההוצאה הרגילה, בשנים 1965/66 עד 1968/69, (באלפי ל"י):

סכום ההוצאה				סוג ההוצאה (1)
1965/66 (5)	1966/67 (4)	1967/68 (3)	1968/69 (2)	
234	290	309	427	הנהלה כללית
505	621	582	702	שירותים מקומיים
1,819	2,315	2,503	2,335	שירותים ממלכתיים
236	361	356	326	מיפעלים
2,794	3,587	3,750	3,790	סה"כ

מילווה

127 עומס המילווה (קרן) של המועצה לסוף השנים 1966/67 עד 1968/69, ההוצאה לפרעונים ומישקלה בכלל ההוצאה בתקציב הרגיל באותן השנים, ניתנים בטבלה הבאה (באלפי לירות ובאחוזים):

ההוצאה לפרעון		העומס		כלל ההוצאה בתקציב הרגיל	שנת הכספים (1)
האחוז מכלל ההוצאה בתקציב הרגיל (6)	הסכום (5)	כאחוז מכלל ההוצאה בתקציב הרגיל (4)	הסכום (3)		
%		%		(2)	
11	398	233	8,371	3,587	1966/67
12	463	289	10,838	3,750	1967/68
16	598	347	13,154	3,790	1968/69

קרית שמונה

128

עומס המילוות של המועצה עלה מדי שנה בשנה והגיע לסוף 1968/69 לסכום השווה ל-~~298%~~^{347%} מכלל ההוצאה הרגילה באותה שנה. כשני שלישים של המילוות היו מיועדים לרכישת מיבני חינוך ותרבות שנבנו על-ידי משרד השיכון, וכן לצידום.

129

ההוצאה לפרעון מילוות (קרן, ריבית והפרשי הצמדה) עלתה מ-11% מכלל ההוצאה הרגילה בשנת 1966/67 ל-16% בשנת 1968/69. התשלומים השנתיים על חשבון הקרן נעו בסביבות 2.3% מכלל עומס המילוות. שיעורי הפרעון הנמוכים נובעים מכך שמילוות לרכישת מיבני חינוך ותרבות ניתנו למועצה לתקופות פרעון ארוכות, הנעות בין 35 ל-50 שנה, וכן מכך שחלק מהמילוות שנתקבלו, טרם חל זמן פרעונם.

מאזנים

130

להלן מאזני המועצה לסוף השנים 1967/68 ו-1968/69, כפי שהופיעו בדו"חות הכספיים השנתיים שלה:

חשבון האקטיב והפסיב
(לתאריכים 31.3.68 ו-31.3.69)

31.3.69	31.3.68	ה פ ס י ב	31.3.69	31.3.68	ה א ק ט י ב
ל"י	ל"י		ל"י	ל"י	
					מזומנים
					בקופה
1,574,687	1,024,122	קרנות	2,900,017	1,785,594	ובבנקים
1,530,762	567,893	זכאים	2,155,933	1,951,303	חייבים
		יתרת מימון			מניות
		מעבודות פיתוח	62,046	63,455	ופקדונות
2,083,684	2,214,665	שלא נוצלה			הלוואות
			51,799	6,990	לעובדים
662	662	עודף	20,000	-	מחסן
5,189,795	3,807,342	סה"כ	5,189,795	3,807,342	סה"כ

הערות למאזן ליום 31.3.69

מזומנים בקופה ובבנקים - כולל: 2.1 מיליון ל"י שהופקדו לשישה חודשים; ההפקדה נושאת ריבית בשיעור של 12.5%.

חייבים - כולל: 2,041,000 ל"י בעד מילוות מבנקים שנתאשרו וטרם נתקבלו, וכן 113,492 ל"י - חובות משרדי הממשלה בעד השתתפות בשירותים.

מניות ופיקדונות - כולל: מניות בסך 46,000 ל"י "חברה לפיתוח קרית שמונה" בע"מ, ופיקדונות של המועצה למטרות שונות.

הלוואות לעובדים - הסכום מהווה יתרה של הלוואות ל-85 עובדים, רובן בסכום של כמה מאות ל"י לעובד, שניתנו בעיקר בשנת 1968/69.

קרנות - ליום 31.3.69 הראה חשבון הקרנות את היתרות דלקמן:

יתרה ליום 31.3.69

הקרן

304,408	ל"י	הידוש רשת המים
80,086		פיצויים לעובדים
105,000		רכישת מניות "חברה לפיתוח קרית שמונה" בע"מ
294,572		רכישת רכב וציוד
142,444		הלוואות לחינוך גבוה
178,540		רכישת דירות
91,654		מחסן
315,937		הלוואות
		כנגד רישום מניות ופיקדונות באקטיב
<u>62,046</u>		
1,574,687	סה"כ	
=====		

קרית שמונה

132 - בתקופה הנסקרת הפרישה המועצה את כל עודף ההכנסה על ההוצאה

בתקציב הרגיל לחשבון קרנות; (ראה להלן); עוד זקפה לחשבון זה חת'א/קין

44,500 ל"י מהכנסותיה מריבית על הפקדותיה בבנקים. מתוך 1,176,000 ל"י

שנזקפו לחשבון זה בתקופה הנסקרת, היה רק לסך כולל של 92,000 ל"י כס'א/קין

אישור תקציבי, כדרוש על-פי החוק. מחשבון זה הוציאה המועצה חת'א/קין

בשנת 1968/69 171,000 ל"י למטרות שונות, אף זאת ללא אישור תקציבי.

זכאי ים - כולל 998,663 ל"י יתרות מימון מעבודות פיתוח

סנסתימו וממילות לקונסולידציה שלא נוצלו. הסכום הועבר ברובו

בשנת 1969/70 להכנסות התקציב הרגיל המאושר.

יתרת מימון עבודות פיתוח שלא נוצלה - הסכום - 2,083,684 ל"י -

מהווה הפרש בין ההכנסות של התקציב הבלתי רגיל לבין ההוצאה

בפועל.

חשבון עודף וגרעון

133 בראשית שנת 1965/66 הייה למועצה גרעון נצבר בסך 91,000 ל"י.

בשנים 1965/66 עד 1968/69 הסתיימו הפעולות הרגילות של המועצה

בעודף בסך 1,464,000 ל"י; העודף הכולל שהגיע לסך 1,373,000 ל"י

הופרש כולו לקרנות - 1,176,000 ל"י על-ידי העברה מהתקציב הרגיל

(ראה לעיל, קטע 121) וכן 197,000 ל"י במישרים מחשבון העודף והגרעון.

134 המצב הכספי של המועצה בכל התקופה הנסקרת הגהה נוח, מבחינת

הנזילות. ליום 31.3.69 עמדו כנגד 1.6 מיליון ל"י הרשומים בקרנות,

ו-3 מיליון ל"י יתרות מימון מעבודות פיתוח וממילות לקונסולידציה

שלא נוצלו (כולל כמיליון ל"י שנזקפו לחשבון "זכאים" - ראה בהערות

למאזן ליום 31.3.69), הפקדות של 2.9 מיליון ל"י בבנקים ו-2 מיליון

ל"י המגיעים לה ממוסדות כספיים בעד מילות שאושרו לה.

ניהול כספים וחשבונות

- 135 - עד מאי 1971 טרם ערכה המועצה דין וחשבון כספי לשנת הכספים 1969/70. באוקטובר 1970 נמצא פיגור של 10 חודשים בקירוב בעריכת ^{מ/ב/ג/א/ה} דו"חות כספיים חודשיים ופיגור של שישה חודשים בעריכת התאמות בין חשבונות המועצה המתנהלים בבנקים לבין הרישומים בפניקסיה.
- 136 - במרבית החודשים של שנת 1970 היה פיגור ניכר בהכנת הנתונים. ^{מ/ב/ג/א/ה} שעליהם צריך להתבסס תשלום משכורתם של העובדים הקבועים, הזמניים והארעיים והמועצה נאלצה לשלם מדי חודש מיקדמות על חשבון משכורתם ושכרם. המיקדמות החודשיות ששולמו לעובדים בתחילת שנת 1970/71 הסתכמו בסדר גודל של כ-250,000 ל"י.
- 137 - בשנת 1969/70 הילוותה המועצה לעיריית צפת, לתקופות קצרות, סכומים שונים מ-10,000 ל"י עד 30,000 ל"י בכל פעם, ללא ריבית. מתן ^{מ/ב/ג/א/ה} הלוואות אלה ללא אישור משרד הפנים נוגד את הוראות החוק.
- 138 - ביוני 1970 גילתה המועצה שאחד מגוביה העלים במשך שלוש ^{מ/ב/ג/א/ה} שנים 2,450 ל"י מכספי המועצה. הסתבר, כי העלמת הכספים התאפשרה ^{מ/ב/ג/א/ה} מחמת ליקויים בסידורי הבידוק במועצה: הקופאי לא הקפיד לבדוק את פינקסי הקבלות שהיו בידי הגובה בעת שמסר את כספי הגבייה ^{מ/ב/ג/א/ה} לקופה, והעובד האחראי על מחסן הטפסים בעלי ערך כספי לא דרש ^{מ/ב/ג/א/ה} מן הגובה להחזיר פינקסי קבלות משומשים בצירוף אישור הקופה שאומנם התמורה הוכנסה לקופה. באוקטובר 1970 נידון הגובה בבית ^{מ/ב/ג/א/ה} המישפט המחוזי בנצרת למאסר שנה אחת.
- 139 - לפי שוברי תשלום מ-10.7.67 זיכתה המועצה חברה קבלנית ^{מ/ב/ג/א/ה} מקומית, בה היה שותף ראש המועצה (ראה לעיל, קטע 76), בעד ^{מ/ב/ג/א/ה} חפירות בשעת חירום, בשני תשלומים: זיכוי אחד בסך 720 ל"י לפי ^{מ/ב/ג/א/ה} חשבונית החברה מ-20.6.67 בעד עבודות מחפר במשך 10 שעות ליום בתקופה 31.5.67 עד 3.6.67 לפי 18 ל"י לשעה, וזיכוי שני בסך

576 ל"י לפי חשבונית נוספת של החברה מאתו תאריך בעד 8 שעות עבודה ביום במישמת שנייה באותה תקופה. לשובר הזיכוי בעד החשבונית האחרונה היתה מצורפת הצהרה של תושב המקום, בה אישר שהמחפר עבד שתי מישמות של 8 שעות כל יום במשך 4 ימים בחפירת תעלות קשר וחפירות. הביקורת העירה, כי אף-על-פי שבשעת הזיכוי היתה בידי המועצה ההצהרה האמורה של תושב המקום, שהתייחסה גם לשעות העבודה במישמת הראשונה, לא נקטה המועצה כל צעדים לשם בירור הסתירה בין שעות העבודה לפי חשבונית החברה לבין שעות העבודה לפי הצהרת תושב המקום, אלא שילמה על-פי חשבונית החברה את הסך של 720 ל"י במלואו.

7/8/77 ק"מ

שטרות

140 המועצה מקבלת שטרות מהתושבים להבטחת גביית כספים המגיעים לה בעד מיסים, אגרות מים והשתתפות בעלי-נכסים. יתרת השטרות, בהתאם לרישום בפינקס השטרות של המועצה, הסתכמה בסוף מרס 1970 ב-206,500 ל"י. בנובמבר 1970 ערך משרד מבקר המדינה בדיקה שהתייחסה לנהלים בדבר קבלת השטרות, רישומם בפינקס המיועד לכך, וספירת המצאי, וכן דרכי הטיפול בגבייתם.

- השטרות שנתקבלו לא סומנו במיספרים סידוריים, כדרוש על-פי התקנות בדבר ניהול חשבונות ברשויות המקומיות. למוסרי השטרות נתנה המועצה אישורים על גבי טפסים שלא היו ממוספרים מראש; המיספור השוטף צוין בכתב-יד על האישורים לאחר מילוי הפרטים על השטרות שנתקבלו. בגלל אי סימון השטרות במיספרים סידוריים והשימוש בטפסי אישורים שאינם ממוספרים מראש, אין מובטח פיקוח יעיל על קבלת השטרות ועל שלמות קופת השטרות.

141
7/8/77
מ/מ
מ/מ
מ/מ

142 - התקנות האמורות מחייבות את המועצה לאזן את פינקס השטרות לפחות פעם בחודש; אם לא התאימה היתרה הרשומה בפינקסי השטרות

קרית שמונה

למלאי השטרות שבידי המועצה, על הגיזבר למסור דו"ח על כך לראש המועצה. המועצה לא נהגה לאזן את פינקס השטרות בכל חודש, ולא ערכה השוואה עם מלאי השטרות שבקופה בתדירות הדרושה; ההשוואה האחרונה נערכה בינואר 1969, ועד מועד סיום הביקורת לא נערכה השוואה נוספת. בפרוטוקולים על ספירת מצאי השטרות צוין כי בספירת שנערכה באוגוסט 1966 נקבע חוסר בשטרות בסכום של 4,369 ל"י ובספירה בינואר 1969 - 978 ל"י. עוד צוין בפרוטוקולים שהחוסר בשטרות נבע מטעויות ברישום בפינקס השטרות. גיזבר המועצה לא הגיש דו"ח לראש המועצה כדרוש ולא נערכו בדיקות של הרישומים בפינקס השטרות כדי לעמוד על סיבת אי-ההתאמות. התאמה שערכה הביקורת בין האישורים שנמסרו למוסרי השטרות בשנים 1967/68 עד 1969/70 לבין הרישומים בפינקס השטרות העלתה כי שטרות בסכום כולל של 3,941 ל"י, שלגביהם ניתנו אישורים לשמונה חייבים בתקופה ספטמבר 1967 עד יוני 1968, לא היו רשומים בפינקס השטרות, ועל-ידי כך מגיע חוסר השטרות של הספירה שערכה המועצה בינואר 1969 ל-4,919 ל"י. הביקורת העמידה את המועצה על הצורך לברר את הפרשים האמורים.

ל"י 88/68
זש"ק

ל"י 88/68

143 - במועצה לא היו נתונים מרוכזים על השטרות שזמן פרעונם עבר; מיון השטרות בהתאם למטרות שלמענן נתקבלו מראה, כי שטרות בשווי משוער של 100,000 ל"י - עבר זמן פרעונם, מהם שטרות בשווי של כ-30,000 ל"י שזמן פרעונם היה בשנים 1958 עד 1962. המועצה לא קבעה הנחיות בדבר דרכי הטיפול בגביית השטרות: מחלקת הגבייה לא נהגה לשלוח הודעות לחייבים על מועד הפרעון של כל שטר בסמוך לזמן הפרעון הנקוב. לגבי שטרות שלא נפרעו במועדם לא שוגרו התראות באופן שוטף, אלא רק כשהצטברו מיספר שטרות שלא נפרעו על-ידי חייב אחד; למן מאי 1967 לא שוגרו כלל התראות למפגרים בפרעון שטרותיהם.

ל"י 88/68

ל"י 88/68

ל"י 88/68

קרית שמונה

הפיגורים נשלחו רק בדצמבר 1970. נתונים משוערים על הצריכה במים לחודשים אפריל ומאי 1970 העבירה המועצה לחברה רק בראשית אוקטובר 1970, ובנובמבר 1970 - בעד הצריכה לחודשים יוני ויולי, מאחר שלא ערכה את קריאי מדי-המים במועדם. בפברואר 1971 הדביקה המועצה את הפיגור בקריאת מדי-המים ובהזרמת הנתונים לחברה. הפיגורים במשלוח החשבונות לתושבים גרמו בשנת 1970/71 לעיכובים בגבייה הולצימצום ההכנסות ממקורות אלה.

מס עסקים

147 במרס 1967 פורסם תיקון לחוק-העזר של המועצה בדבר מס עסקים מקומי משנת 1956, אשר לפיו הועלו שיעורי המס לכל סוגי העסקים - לאחדים העלאה בשיעור של 500% עד 600%, בתוקף למפרע מ-1.4.66.

148 - בנובמבר 1967 החליטה המועצה על שיחרור 80 בעלי-עסקים מתשלום המס לשנים 1966/67 ו-1967/68, בסכום כולל של 14,400 ל"י, וביוני 1968 שבה והחליטה על שיחרור 65 בעלי-עסקים מתשלום מס בסכום כולל של 6,400 ל"י, שהגיע מהם לשנת 1968/69. שיחרורים אלה ניתנו, כפי שצוין בהחלטת המועצה, עקב העלאת שיעורי המס, ולא בגלל מצבם החומרי של החייבים; בהתאם להוראות החוק, שיחרור אולם/קניאל שלא בגלל מצבו החומרי של החייב טעון אישור שר הפנים. המועצה לא ביקשה משר הפנים לאשר מתן שיחרורים אלה כדרוש.

149 - בכרססת החייבים במס עסקים המתנהלת במועצה, לא נרשמו, אולם/קניאל פרטים על סוג העסק ונתונים אחרים הצריכים לשמש בסיס לחיובים; בשישה מיקרים, בהם חויבו בעלי-העסקים במס בסכום של 100 ל"י עד 250 ל"י, לא צוינו כלל סוגי העסקים שהם מנהלים; בשלושה מיקרים אחרים, הנוגעים לחייבים במס בשיעורים הנעים בין 500 ל"י ל-1,500 ל"י, כששיעור המס נקבע על-פי מיספר העובדים המועסקים בעסקים אלה, לא היו במועצה נתונים מעודכנים על מיספר העובדים בכל אחד מהם.

בהתאם לחוק-העזר נקבעו שיעורי מס העסקים המוטלים על קבלנים

150

לעבודות מים, ביוב, בנייה וסלילת כבישים, המבצעים עבודות בתחום המועצה, בהתחשב במחזור השנתי של עבודות כל קבלן. המועצה לא השתמשה בסמכותה לדרוש מהקבלנים שפעלו בתחומה להמציא לה נתונים על מחזור עבודותיהם בתחום המועצה. הביקורת דנה עם המועצה על האפשרות לקבל מידע ממוסדות שטיפלו בביצוע עבודות באמצעות קבלנים ועל הצורך לדאוג לכך שהמחלקה הטכנית תעביר באופן קבוע למחלקת הגבייה מידע על העבודות שנמסרו מטעם המועצה לקבלנים ועל היקף העבודות, כדי לאפשר לה להטיל ולגבות את מס העסקים בהתאם לשיעורים שנקבעו בחוק-העזר שלה.

גביית מיסים

למן 1.4.68 בוטלה ארנונת הרכוש, ובמיסגרת הסדר ארצי מקבלת

151

המועצה חלק ממס רכוש מהממשלה על-פי מודד שנקבע. בשנת 1969/70 קיבלה המועצה מהממשלה על-פי הסדר זה 237,400 ל"י. המועצה ממשיכה לגבות את הפיגורים שחייבים לה בעד ארנונת רכוש משנים קודמות, שהסתכמו במרס 1968 ב-193,500 ל"י, וגבתה בשנת 1969/70 21,200 ל"י.

הטבלה הבאה מראה את החיובים השנתיים בארנונה כללית ובמס עסקים, הגבייה בפועל, ההנחות והשיחרורים, וכן את יתרות הפיגורים במשך התקופה הנסקרת (בלירות ובאחוזים):

שנת הכספים	חיובים שנתיים	סה"כ חיובים (כולל פיגורים משנים קודמות)	גבייה בפועל			הנחות ושיחרורים	יתרת* פיגורים
			הסכום	האחוז מהחיוב השנתי	האחוז מכלל החיובים		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
				%	%		
ארנונה כללית							
1965/66	225,600	607,600	112,900	50	18	21,500	458,500
1966/67	322,600	778,200	179,900	55	23	43,800	539,900
1967/68	334,200	874,800	193,700	58	22	105,300**	575,300
1968/69	372,800	947,800	207,800	56	22	84,800	654,600
1969/70	398,900	1,080,700	182,600	46	17	96,000	756,600
מס עסקים							
1965/66	51,600	107,700	30,200	58	28	1,200	71,800
1966/67	91,800	163,600	34,900	38	21	3,000	119,600
1967/68	92,900	212,600	58,300	63	27	21,500**	128,500
1968/69	96,600	225,400	57,400	60	25	15,000	145,000
1969/70	103,500	256,300	64,400	62	25	13,300	167,900

* יתרות הפיגורים בטור (8) הוצגו לאחר הפחתת זיכויים ותיקונים לזכות שנרשמו בכרטיסי החיובים.

** כולל מחיקת חובות אבודים (ראו להלן, קטע 154).

בשנת 1966/67 העלתה המועצה את שיעורי הארנונה הכללית על כתי מגורים ובתי עסק ב-20% בממוצע, ומכאן העלייה הגדולה בחיובים השנתיים בהשוואה לשנת 1965/66. המועצה נתנה מדי שנה בשנה הנחות מתשלום ארנונות למישפחות נתמכות, למוגבלים בכושר עבודתם וכן למישפחות מרובות ילדים בשיעורים שנעו בין 20% ל-100%, בהתאם למיספר הנפשות במישפחה. ההנחות והשיחרורים לגבי ארנונות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב-351,400 ל"י - סכום המהווה למעלה מ-200% מכלל החיובים באותה תקופה; ההנחות והשיחרורים לגבי מס עסקים הסתכמו ב-54,000 ל"י - 12% מכלל החיובים.

המועצה מחקה מפנינסיה בשנת 1967/68 חובות שהגיעו לה מהתושבים עד סוף מרס 1964, ושהסתכמו ב-42,100 ל"י בעד ארנונות וב-3,200 ל"י בעד מס עסקים, שהיא קבעה כחובות אבודים. במשך התקופה הנסקרת נוספו מדי שנה בשנה חובות שהגיעו עד סוף מרס 1970, לפי חשבונות המועצה, ל-84,900 ל"י בעד ארנונות ול-25,200 ל"י בעד מס עסקים, שהוגדרו על-ידיה כחובות מסופקים; סכומים אלה כלולים ביתרות הפיגורים שבטבלה לעיל.

המועצה נהגה לשלוח בראשית כל שנת כספים הודעה לחייבים במיסים בה צוינו החיוב במס השוטף ויתרות הפיגורים המגיעים מהם; לחייבים שלא נענו לדרישת התשלום, לא שלחה המועצה באורח סדיר הודעות נוספות והתראות במשך השנה, ולא נקטה אמצעים כלשהם לגביית החובות המגיעים לה. מתוך עיון ב-300 חשבונות אישיים של חייבים בארנונות נמצא כי מחציתם לא שילמו סכום כלשהו על חשבון המס במשך תקופות ממושכות; בדיקת 25 חשבונות של חייבים במס עסקים העלתה כי תשעה שילמו רק חלק מהמס השוטף לשנים 1968/69 ו-1969/70 ואילו שמונה אחרים לא שילמו סכום כלשהו, וחשבונותיהם הראו חובות שהצטברו במשך ארבע-חמש שנים ומעלה.

קרית שמונה

156 - באוקטובר ובנובמבר 1968 ערכה המועצה הסדרי תשלומים ל-40 מתושביה שפנו אליה, ושנשארו חייבים לה סכומים גדולים יחסית על חשבון ארנונות ואגרות מים, והחתימה אותם על כתבי-התחייבות לתשלום החוב. בעת עריכת הסדרי התשלום לא דרשה המועצה תשלום כלשהו במזומן על חשבון החוב; מועדי התשלום נקבעו לתקופות ממושכות שהגיעו עד ל-30 חודש. המועצה לא ערכה מעקב שיטתי אחר גביית התשלום במועדים שנקבעו בתנאי ההסדר, ובמחצית המיקרים שולם רק חלק קטן מהחוב.

*אנר/איו"ר
קז"ה/אנר
אנר/איו"ר
קז"ה/אנר
אנר/איו"ר
קז"ה/אנר
אנר/איו"ר
קז"ה/אנר*

157 הביקורת העירה כי היה על המועצה לפעול בתוקף להגברת גביית המיסים מהתושבים החייבים בתשלומם. עוד ציינה הביקורת כי קיום מעקב שוטף וסדיר אחר המפגרים בתשלום, תוך נקיטת אמצעים מינהליים ומישפטיים העומדים לרשותה, היו עשויים להביא לשיפור הגבייה ולצימצום הפיגורים והחובות האבודים.

אגרות והיטלים

158 - בתקופה הנסקרת גבתה המועצה בעד דיכיון לרוכלות אגרה בסך ל"י במקום 2 ל"י, כפי שנקבע בחוק. בתקופה יולי 1968 עד דצמבר 1969 גבתה המועצה אגרת שווקים בשיעור 25 אג' לכל ארגז. לגבייה זו לא היתה אסמכתה חוקית.

*אנר/איו"ר
קז"ה/אנר
אנר/איו"ר
קז"ה/אנר*

159 - לפי נתוני המועצה נמצאים בתחומה כ-15 עסקים חייבים בתשלום היטל סעד ונופש, על-פי חוק-העזר שלה משנת 1960. המועצה חיבה בהיטל רק שישה מהם. המועצה לא גבתה את ההיטל שהוטל עליהם, ולסוף דצמבר 1970 היו אלה חייבים סכום כולל של כ-11,000 ל"י. הביקורת העירה למועצה על הצורך כי היטל סעד ונופש יוטל על כל העסקים החייבים בו, ועל הצורך לדאוג לגבייתו.

*אנר/איו"ר
קז"ה/אנר
אנר/איו"ר
קז"ה/אנר*

160 - ביולי 1970 דנה המועצה בשיחרור כרטיסי הכניסה לשני בתי הקולנוע שבמקום מהיטל עינוגים, בעיקבות פניות הבעלים שהתלוננו על הפסדים הנגרמים להם בגלל מיעוט מבקרים. לאחר שלא הגיעה להכרעה בנדון, מינתה המועצה ועדת "אד הוק" וייפתה את כוחה להכריע בדבר. ביולי 1970 החליטה הוועדה לגבות מבעלי בתי הקולנוע סכום כולל של 20,000 ל"י לשנה, החל באפריל 1970. גביית היטל העינוגים בשנה שלפני-כן, שנת 1969/70, הסתכמה ב-139,000 ל"י בקירוב. הביקורת העירה למועצה כי אם היה בדעתה לאמץ לה את החלטת הוועדה לגבות בשיעורים נמוכים מאלה שנקבעו בחוק-העזר שלה, היה עליה לדאוג לתיקונו המתאים, באישור שר הפנים.

גזירה/15/70
15/11/70
מפ"ט/15/70
ד"ר/15/70

* * *
*

161 המימצאים בדין וחשבון זה על הביקורת במועצה המקומית קרית שמונה מצביעים על ליקויים רבים, מהם כיבדי מישקל, בתחומי המינהל הכללי והמינהל הכספי וכן בתחומי התברואה ואחזקת הרכוש. כיבדי מישקל במיוחד הליקויים בנושאים הנוגעים בסילוק אשפה ובביוב, שיש להם אף השלכות על זיהום מקורות המים.

162 המצב הקופתי הנוח של המועצה הוא כשלעצמו תופעה רצויה אולם בהתחשב בכך כי גביית ההכנסות המקומיות היא נמוכה, וכי עיקר הכנסתה של המועצה באה לה מהשתתפות הממשלה, וכן בהתחשב בעומס המילואות הגדול - יש מקום שהמועצה וגם משרד הפנים יתנו את דעתם על כך, אם ניהול זרימת המזומנים היה אומנם יעיל די הצורך.

163 פעולות המועצה בכל התקופה הנסקרת סבלו מחילופי הגברי התכופים בראשות המועצה ובהנהלתה.

מבקר המדינה

ירושלים, ט' באלול תשל"א
30 באוגוסט 1971

הכנסה והוצאה של המועצה
בשנת הכספים 1967/68 ו-1968/69

הוצאה			הכנסה			החלק או הפרק (1)
1968/69	1967/68	החלק או הפרק (5)	1968/69	1967/68	החלק או הפרק (2)	
הוצאה בפועל (8)	הוצאה בפועל (6)		הכנסה בפועל (4)	הכנסה בפועל (3)		
426,696	309,208	הקציב רגיל			הקציב רגיל	
		הנהלה כללית			מיסים והשתתפויות	
		שירותים מקומיים	561,091	384,510	אדנונה	
		הברואה	8,538	6,120	אגרות	
236,362	177,539	שפירה וביטחון	154,530	123,500	היטלים	
39,490	74,420	היכנון ובנייה	2,000	2,000	השתתפויות כלליות	
29,697	27,467	נכסי ציבור	726,159	516,130	של מוסדות	
352,400	297,428	פיקוח עירוני	1,864,810	2,102,125	מענק כללי	
		שירותים והשתתפויות			שירותים מקומיים	
9,216	5,883	חגיגות ואירועים	15,737	10,300	הברואה	
32,653	20,885	פיחוח הכלכלה	-	6,250	סמירה וביטחון	
2,000	-	שירותים ממלכתיים	44,721	51,500	היכנון ובנייה	
701,818	581,708	חינוך	2,581	650	נכסי ציבור	
		הרבות	23,717	15,800	פיקוח עירוני	
		בריאות	86,756	84,500	שירותים והשתתפויות	
		סעד*			סה"כ	
		דח			שירותים ממלכתיים	
1,672,338	1,455,451	חינוך	1,248,473	1,166,600	חינוך	
153,882	128,456	הרבות	38,329	39,700	הרבות	
102,472	104,535	בריאות	12,867	70,000	בריאות	
284,313	730,506	סעד*	107,766	299,000	סעד*	
121,862	84,303	דח	1,407,435	1,575,300	בחי מיטבתיים	
2,334,867	2,503,251	סה"כ			נכסים	
		מיפעלים			חשמל	
		מיס	252,791	217,800	מיס	
278,031	312,501	בחי מיטבתיים	5,389	5,600	בחי מיטבתיים	
9,007	8,128	נכסים	50,464	46,300	נכסים	
33,259	26,768	חשמל	21,723	16,200	חשמל	
6,144	8,747	הפרשה לקרנוח**	330,367	285,900	סה"כ	
326,441	356,144	סה"כ			סה"כ הקציב רגיל	
625,705	195,000	הפרשה לקרנוח**			עודף משנת 1966/67	
		סה"כ הקציב רגיל	4,415,527	4,563,955	2,046,999	
4,415,527	3,945,311	עודף בחקציב הרגיל			הקציב בלתי רגיל	
	662	הקציב בלתי רגיל	2,906,573		סה"כ הקציב רגיל	
2,906,573	2,046,999	סה"כ הקציב רגיל			ובלתי רגיל	
7,322,100	5,992,972	ובלתי רגיל	7,322,100		5,992,972	

* הן כהכנסה והן בהוצאה לסעד בשנת 1968/69 לא נכלל סכום של 508,675 ל - השתתפות הסוכנות היהודית, שנכלל בחשבון "פיקדונות".

